

SI SOCIALISTISK INFORMATION

MAJ 2007 • NR. 218 • 25. ÅRGANG

KONSEKVENTE STEMME mod krig og liberalisme

LÆS OGSÅ I DETTE NUMMER

MARXISME OG RELIGION • BLEKINGEGADEBANDEN
VERDENSOVERENKSOMSTER • UNGDOMSHUS - DENGANG OG NU

SI Fra redaktionen

Socialistisk Information

Prøv os –
tegn abonnement!

Socialistisk Information udgives af Socialistisk Arbejderparti (SAP). Vi udkommer hver måned med nyheder, baggrundsartikler og analyser af arbejderes og andre undertrykte gruppers kampe – i Danmark og internationalt.

Vi forsøger at fange nogle af de vigtigste diskussioner, som aktivister på venstrefløjen tumler med, og give et bidrag til, at diskussionen kommer videre.

Vi blander os, når debatten raser i Enhedslisten eller i SUF. I dette nummer, som udkommer lige før Enhedslistens årsmøde, har vi bl.a. valgt at bringe artikler, om revolutionæres regeringsdeltagelse, og socialisters holdning til religion. Prostitution er et andet omdiskuteret emne, som vi for et par numre siden bragte et tema om.

Gennem vores samarbejde, via Fjerde Internationale, med socialister over hele verden har vi en unik mulighed for at bringe historier og analyser direkte fra folk, som står midt i kampene. I de seneste numre har vi for nylig bragt interviews og artikler om krigen i Libanon, kampen for fri abort i Portugal, antiracisme i Skotland, situationen i Irak og venstrefløjens fremmarch i Latinamerika.

Som socialister har vi også behov for at analysere begivenhederne og sætte dem ind i en større sammenhæng. Derfor indeholder Socialistisk Information altid en længere teoretisk eller historisk artikel, som afklarer begreber og socialistiske principper. Rosa Luxemburg, demokratisk centralisme, den globale økonomi, karakteren af revolutionen i Venezuela – er blot nogle af de mange emner, vi har taget op.

Vi kommer vidt omkring, og vil gerne komme ud til flere. Vil du være med som læser i den kommende tid, så tegn et abonnement i dag, og få bladet med posten fra næste måned.

INDHOLD

INDBLIK: REVOLUTIONÆRE I REGERING

SF vil have magt – Enhedslisten kræver forandring .. 3

Sinistra Critica opbygger
antikapitalistisk alternativ 4Sinistra Critica kongres
annoncerer opposition til Prodi 6Enhedslisten tager stilling
– Mod krig og regeringskompromisser 7

FOKUS

Alternativet til Fogh er ikke en
regering med de radikale 9

PROTESTER MOD SYGEHUSFORRINGELSERNE

Det var på Frederiksberg..... 10

VERDENSOVERENSKOMSTER

Et fagligt svar på globalisering..... 12

BOGANMELDELSE

Den danske celle 14

INTERNATIONAL SOCIALISTISK UNGDOMSLEJR 2007

Grafitti, revolution og eksperimenter..... 16

UNGDOMSHUS-INTERVIEW

Kampen for et ungdomshus – dengang og nu..... 18

INTERNATIONALE NOTER

Tyrkiet, Venezuela, Norge 20

MARXISME OG RELIGION

Kan man være socialist og muslim?..... 24

Religion – Folkets opium?..... 22

BAG SI

SAP, Enhedslisten og SUF 31

INTERNATIONAL SOCIALISTISK UNGDOMSLEJR 2007

Tilmeldingen er åbnet 32

Månedssbladet

SOCIALISTISK INFORMATION udgives af Socialistisk Arbejderparti (SAP) – dansk sektion af Fjerde Internationale

Socialistisk Information

redigeres af et udvalg bestående af:
Bjarke Friberg, Ebbe R. Jørgensen (ansv.), Ka-
trine T. Mikkelsen, Bodil Rasmussen, Christina
C. Nielsen, Bertil Videt, Nina T. Andersen,
Nicolai Bentsen og Åge Skovrind.

Sign. artikler står for forfatternes egen regning.

Henvendelse til redaktionen:

Stuðiestræde 24, 1., 1455 København K.

Telefon: 33 33 03 17 (læg besked på tlf. svarer)

e-post: si@sap-fi.dk

Abonnement: 175 kr., dog 100 kr.

hvis man er på pension, bistand, SU
eller mindre. Introduktionspris: 50 kr. for
et halvt år (gælder kun for nye abonnenter)

Der kan tegnes abonnement ...

- 1) ved at indbetale beløbet på giro 906-3366,
Socialistisk Information,
Stuðiestræde 24, 1., 1455 Kbh. K,
- 2) ved at gå ind på www.sap-fi.dk,
- 3) ved at sende en check til SIs adresse

Tryk: SAF

Redaktionen afsluttet den 30. april 2007

SI nr. 219 udkommer primo juni 2007

ISSN 0108-1861

SF vil i *regering*

– Enhedslisten vil have *forandringer*

SF går benhårdt efter at komme i regering til næste valg. Ingen krav til det politiske grundlag for en ny regering skal stå i vejen for SF'ernes ministeraspirationer. Enhedslistens Hovedbestyrelse har et ganske andet perspektiv: Det er ikke bare nødvendigt med en anden regering, men også med en grundlæggende anden politik.

»I SF har vi kun ét ultimativt krav: Fogh skal væltes«. Ifølge SF's partiformand, Villy Søvndal, har partiet ingen skrupler over at indgå snart sagt et hvilket som helst kompromis til gengæld for ministerposter: »Har SF så måttet sluge en kamel eller to, når vi har siddet et år i regering? Ja – selvfølgelig. Det gør man i politik, når man ikke har go mandater. (...) Selvfølgelig følger der kompromisser med en regeringsdeltagelse. Sådan er dét,« sagde partiformanden på SF's årsmøde. Og de eneste spæde protester fra baglandet kommer fra folk, der efterlyser en plan B for partiet, hvis Socialdemokraterne ikke vil lege.

Erfaringer fra regeringsdeltagelse i andre lande har vist venstrefløj, hvilke slags kameler, det kan blive nødvendige at sluge, når man binder sig op på et parlamentarisk samarbejde med social-liberalistiske kræfter. I Italien har samlingspartiet Rifondazione Comunista ekskluderet en senator for at gå imod ledelsens ordre om at stemme for Prodi-regeringens krigspolitik. En politik, der blandt andet omfatter forlængelse af de italienske troppers tilstedeværelse i Afghanistan og udbygning af USA's militærbaser i landet. Rifondazione har gjort det, som Enhedslistens Hovedbestyrelse advarer

imod: de har placeret deres loyalitet hos en ny-liberal regering frem for hos de sociale bevægelser, hvis krav de blev valgt ind på i første omgang.

»Det må løbende være Enhedslistens opgave at forbinde sig med bevægelser uden for parlamentet for at skabe det størst mulige pres på en socialdemokratisk ledet regering,« skriver Enhedslistens Hovedbestyrelse i deres forslag til udtalelse om regeringssamarbejde. I samme udtalelse vurderer Hovedbestyrelsen, at en regering, der er parat til »systemoverskridende politiske initiativer« sammen med Socialdemokraterne og SF, er urealistisk. Derfor lægger de op til at opbygge en stærk opposition, frem for at Enhedslisten binder sig på hænder og fødder i en højredrejet socialdemokratisk ledet regering: »Enhedslisten ønsker en socialistisk regering, der er lige så loyal over for almindelige mennesker, som Fogh har været overfor markeds kræfterne. Det er afgørende, at vi bevarer vores handelfrihed og ikke indgår politiske aftaler, som lægger bånd på vores muligheder for at løse denne opgave.«

I denne måneds Indblik stiller vi skarpt på erfaringerne fra Rifondazione i Italien og de politiske konsekvenser, partiets indtræden i Prodi-regeringen har haft. Vi byder på forskellige vinkler på debatten om revolutionær strategi i det parlamentariske arbejde i et interview med Aurora Donato fra Sinistra Critica, en rapport fra Sinistra Criticas forsamling den 15. april og et overblik over, hvordan Enhedslistens Forretningsudvalg har stillet sig i sagen om Rifondationes samarbejde med Prodi-regeringen.

Rifondazione rykker mod højre

Sinistra Critica opbygger antikapitalistisk alternativ

Det italienske samlingsparti Rifondazione er i bevægelse. Desværre bevæger det sig i den forkerte retning, mener Aurora Donato, en ung aktivist fra Rifondazione's venstrefløj – platformen Sinistra Critica (Kritisk Venstre). Sinistra Critica opbygger nu sig selv for at kunne udgøre et revolutionært alternativ, når flertallet i Rifondazione går sammen med venstrefløjen i Socialdemokratiet.

AF ÖRN OLAFSSON OG NINA T. ANDERSEN

Sinistra Critica har de sidste måneder været kastet ud i et politisk stormvejr, efter at Franco Turigliatto, senator for Rifondazione og ledende medlem af Sinistra Critica, stemte imod Prodi-regeringens krigsbudget. Dermed brød han med partilinjens i Rifondazione og destabiliserede samtidig hele regeringsgrundlaget, fordi Prodi sidder på et så spinkelt mandat, at blot én stemme imod er nok til at vælte læsset. Hans handling fik Rifondazione's ledelse til at ekskludere ham fra partiet i marts.

Socialistisk Information mødte Aurora Donato på SAP's påskeseminar, og hørte hendes udlægning af Sinistra Criticas politiske og strategiske overvejelser.

Flirten med Socialdemokraterne

Siden Rifondazione's kongres i 2004-5 er linjen blevet mere og mere højredrejet, og flertallet i partiet flirter nu med venstrefløjen i Socialdemokra-

tiet om at danne et nyt – reformistisk – parti. Aurora Donato mener, at en stor del af forklaringen på Rifondazione's højredrejning skal findes i den manglende kontakt til de sociale bevægelser.

– Med beslutningen i 2004-5 om at indgå i regeringssamarbejde med Prodis centrum-venstre, vendte Rifondazione de sociale bevægelser ryggen – og vi har dermed en stor del af ansvaret for bevægelsernes nuværende krise, siger Aurora Donato, og uddyber:

– Vi havde en helt central rolle i blandt andet anti-krigsbevægelsen, både organisatorisk og politisk. Men vi lod dem i stikken, både helt konkret ved at forlade aktiviteterne til fordel for det parlamentariske arbejde, men også politisk ved for eksempel at støtte de italienske troppers fortsatte tilstedeværelse i Afghanistan og opbygningen af USA's militærbase i Vicenza.

Sinistra Critica vil ikke under nogen omstændigheder være en del af

de aktuelle planer om at danne et nyt parti sammen med den socialdemokratiske venstrefløj.

– Hvis vi gik med i det projekt, ville der jo ikke være noget som helst alternativ til den ny-liberale agenda. Vi arbejder i stedet med det mål at samle en ny social opposition, en social og politisk organisation med stærk tilknytning til bevægelserne, siger Aurora Donato.

Berlusconi-mareridtet

Da senator Franco Turigliatto, stemte imod Prodi-regeringens krigsbudget og dermed destabiliserede regeringsmagten, rasede Rifondazione's ledelse og beskyldte senatoren for at bane vejen for en ny Berlusconi-regering,

– Franco valgte at være loyal over for de sociale bevægelser, vi repræsenterer, frem for at være loyal over for ledelsen. Vi kan ikke gå til valg med antikrigsbevægelsens opbakning, for dernæst at stemme imod bevægelsernes politiske krav, siger

Aurora Donato, der i øvrigt ikke mener, at en ny Berlusconi-regering er særlig sandsynlig:

– Berlusconi er et mareridt snarere end en realitet. Når Sinistra Critica deler flyers ud, siger folk »Lov os, at I ikke bringer Berlusconi tilbage!«, men faktisk er, at Berlusconi er stort set fraværende i det politiske billede – og faktisk også i medierne, hvilket jo er ret bemærkelsesværdigt.

Det lykkedes Prodi-regeringen at holde skindet på næsen efter afstemningen om krigsbudgettet ved at kræve en tillidsafstemning om regeringsgrundlaget på tolv politiske punkter.

– Turigliatto besluttede at stemme for det nye regeringsgrundlag, men sagde samtidig, at »når jeg stemmer for Prodi-regeringen, vælger jeg dermed, hvem vi vil være i opposition til,« og gjorde det helt klart, at vi politisk er imod hvert eneste af de tolv punkter, forklarer Aurora Donato.

Sinistra Critica opbygger sig selv
Rifondazione's ledelse indledte i februar en eksklusionssag mod Franco Turigliatto – den første i Rifondazione's historie.

– Eksklusionssagen har givet Sinistra Critica en enorm opmærksomhed, også i positiv forstand. Bevægelserne støtter Francos politiske udmeldinger, siger Aurora Donato, der mener, at Rifondazione er i gang med at forlade enhver revolutionær strategi. Derfor opbygger Sinistra Critica nu sig selv, og har fået mange nye medlemmer de sidste måneder, som ikke har meldt sig ind i Rifondazione.

– Vi bryder ikke med Rifondazione, men siger, at partiet bryder med os, når de ekskluderer vores senator. Rifondazione's ledelse følger næsten betingelsesløst Prodi-regeringen, og bebuder nu dannelsen af et nyt parti sammen med venstrefløjen af Socialdemokratiet. Derhen vil Sinistra Critica ikke følge dem. Vi har endnu ikke taget stilling til, om vi vil danne et selvstændigt parti med f.eks. par-

lamentarisk opstilling. Vores planer er en national forsamling af Sinistra Critica den 15. april (se artiklen »Sinistra Critica opbygger opposition til Prodi«), og så en stor forsamling af de sociale fora midt i juni. Sinistra Critica håber, at der vil blive skabt en social bevægelse for modstand mod Prodi-regeringens sociale tiltag. Det gælder for eksempel nedskæringer på pensioner og et højhastighedstog, som vil blive anlagt af private virksomheder uden hensyn til miljø og de lokale beboere. Prodi-regeringen opgav også valglofterne om at lovliggøre papirløses parforhold, herunder homoseksuelle par – alt sammen i Berlusconis ånd.

Sinistra Critica har modtaget mange solidaritetserklæringer, også internationale, siden regeringskrisen og eksklusionssagen. Solidaritet rettet mod de politiske udmeldinger og ikke Franco Turigliattos person.

Aurora Donato er 22 år, jura-studerende i Rom, aktiv i en studentergruppe (et såkaldt Collectivo) på Europas største universitet La Sapienza og har været medlem af Rifondazione og Sinistra Critica siden 2005.

SINISTRA CRITICA

Sinistra Critica blev født på Rifondazione's kongres i 2004-5 på initiativ fra Fjerde Internationales sektion som modvægt til højredrejningen af ledelsen i partiet. I efteråret 2006 blev Sinistra Critica formelt en selvstændig organisation, som også mange uden for Rifondazione har tilsluttet sig. Sinistra Criticas projekt er antikapitalistisk, økologisk og feministisk. Organisationen har små grupper overalt i Italien og opbygger blandt andet de sociale fora.

Rifondazione rykker mod højre

Sinistra Critica-kongres annoncerer opposition til Prodi

Et tusinde aktivister mødtes til Sinistra Criticas forsamling i Rom i midten af april. Her vedtog de en social oppositions pagt mod Prodis social-liberale regering. De politiske omdrejningspunkter var Nej til Krig, modstand mod Bush' planlagte besøg i Rom, deltagelse i Gay Pride og støtte til kampen mod ødelæggelse af miljøet.

Da Sinistra Critica samledes den 14.-15. april, slog forsamlingen fast, at det er tid til at arbejde for en ny politisk platform. En platform, der adskiller sig fra et ny-proklameret social-liberalt Venstre-parti, som Rifondazione's ledelse er villig til at deltage i, i samarbejde med venstrefløjen i Socialdemokratiet. Forsamlingen opfordrede også senator Franco Turigliatto, der er medlem af Sinistra Critica, til at trække sin afskedsbegæring til Senatet tilbage.

En venstreopposition til Prodi er født

Når vi ser et Mitterandistisk socialt samlingsparti i venstrefløjens fremtid, er vi ikke i tvivl om, at der er behov for en ny politisk platform. Det var den indledende opfordring og

den afsluttende konklusion på forsamlingen, sådan som Salvatore Cannavó og Franco Turigliatto, hhv. parlamentsmedlem og senator for Rifondazione, og medlemmer af Sinistra Critica, formulerede det. I deres tale til de tusinde aktivister understregede de to venstrefløjsparlamentarikere, at den forestående omgruppering på venstrefløjen ikke vil kunne bruges som et talerør for de krav, der kommer fra de sociale bevægelser.

Tværtimod, flere og flere kræfter på venstrefløjen udvikler sig til at blive forhindringer for bevægelserne, sagde Turigliatto og uddybede: »Det er den erfaring, vi har gjort os det seneste år: Har I måske set Rifondazione mobilisere til en exit-strategi fra Afghanistan?«

Et retorisk spørgsmål, der refererer til det stormvejr, som Sinistra Critica kom ud i, da Franco Turigliatto som den eneste stemte imod forlængelsen af de italienske troppers tilstedeværelse i Afghanistan.

Forsamlingen blev også en lejlighed til at foreslå en pagt mellem bevægelserne og de mange sociale, faglige og politiske kræfter, som var inviteret, for at koordinere de sociale kampe og mobiliseringer.

Salvatore Cannavó foreslog blandt andet organiseringen af en værdig velkomst til Bush, med henvisning til den amerikanske præsidents planlagte besøg i Italien i starten af juni et forslag der siden blev taget op af mange talere på forsamlingen.

Som afrunding gentog Franco Turigliatto nødvendigheden af en stærk

Demonstration mod USA's militærbase i Vicenza, som støttes af Prodi-regeringen.

modstand mod Prodi-regeringen og dens politiske drejebog med angreb på arbejderbevægelsen og fortsat støtte til krigen.

Vi vil gøre det klart, at vores liv, millioner af menneskers liv, er vigtigere en profit og markedskrav og af denne grund må vi nødvendigvis være antikapitalister.

Ikke flere sekteriske ritualer

Kort sagt var denne Sinistra Critica kongres det første offentlige initiativ fra en organisation, som har besluttet ikke at gentage det sekteriske ritual om at splitte fra Rifondazione og proklamere sig selv som et lille parti af de få rene og ranke:

»Vores projekt er mere ambitiøst. Vi vil genopbygge et klassebaseret alternativt venstre, med selvorganisering af bevægelserne i forgrunden, samtidig med en reorganiseringssproces, som nødvendigvis vil tage et stykke tid. Det står klart, at fra i dag vil opbygningen af et organiseret kritisk venstre være vores primære opgave.«

Blandt forsamlingens initiativer og centrale datoer er solidaritet med Emergency, en velkomst til Bush, et stærkt opbud til Gay Pride den 9. juni, modstand mod Vatikanets uacceptable indblanding i det politiske liv og støtte til alle de sociale kampe, der forsvare miljøet.

Endelig vedtog forsamlingen en klar og entydig opfordring til Franco Turigliatto om at trække sin afskedsbegæring til Senatet tilbage.

»Det var en afskedsbegæring givet til et parti, som var afvisende, og det vil være passende at trække den tilbage, så Franco Turigliatto kan give stemme til modstanden i magtens haller«.

Oversat og redigeret af Nina Trige Andersen fra Critical Left assembly charts left opposition to Prodi på www.internationalviewpoint.org

Enhedslisten tager stilling

Mod krig og regeringskompromisser

Turbulensen fra Italien er nået helt til Danmark. I Enhedslisten har der også været debat om, at Rifondazione ledelse stemte for italienske tropper til Afghanistan og udbygningen af amerikanske militærbaser og efterfølgende ekskluderede dem, der stemte mod krigspolitikken. Enhedslisten har ikke bare taget udviklingen til efterretning, men har flere gange under forløbet udtrykt sin bekymring over dette skred.

AF JANUS NOACK

Allerede i 2006, da sagen om Rifondazione støtte til Prodi-regeringens krigspolitik startede, sendte Enhedslistens forretningsudvalg et brev til Rifondazione formand med en opfordring til, at stemme mod tropperne i Afghanistan:

»Kære Fausto Bertinotti (Formand for Rifondazione, red.)

For et par uger siden ankom en dansk militærstyrke til Afghanistan som en del af den igangværende NATO-operation. I det danske parlament stemte Enhedslisten mod denne beslutning, da vi hverken tror på, at der skabes fred i Afghanistan gennem en NATO-invasion, eller har tillid til, at de dominerende NATO-lande ønsker at sikre det afghanske folk virkelig national selvbestemmelse.

Allerede i søndags (den 23. juli 2006) blev de første tre danske soldater såret efter en lang ildkamp med afghanske modstandsfolk. For os i Enhedslisten bekræfter det blot at NATO-operationen ikke er vejen frem og vi vil derfor forstærke vores krav om, at de danske soldater træk-

kes hjem fra Afghanistan, ligesom vi kræver, de danske styrker trukket hjem fra Irak.

I den kamp vil det være et alvorligt tilbageslag, hvis det italienske Senat vedtager at forlænge den italienske militære tilstedeværelse i Afghanistan med stemmer fra dit parti, som hidtil har været kendt og respekteret for sin modstand mod imperialistiske angreb. Det vil selvfølgelig blive brugt direkte mod os i Danmark – og mod alle andre i hele verden, som vender sig mod NATO-operationen i Afghanistan, at selv Rifondazione Comunista i Italien støtter denne invasion.

På vegne af Enhedslistens Forretningsudvalg skal vi derfor opfordre dig til at gøre alt for at forhindre en sådan udvikling.

Kammeratlig hilsen FU Enhedslisten.«

– Vedtaget af Enhedslistens FU,
2. august 2006

Rifondazione besluttede at stemme for tropperne i Afghanistan både i sommeren 2006 og i februar 2007. Men i anden

omgang undlod to venstrefløjssenatorer at stemme og Prodi-regeringen kom i mindretal. Rifondazione's ledelse skred derefter til eksklusion af den »ulydige« senator Franco Turigliatto. Enhedslistens hovedbestyrelse udtalte igen sin afstandtagen til krigspolitikken og stillede sig solidariske med de kræfter – også i parlamentet – der kæmpede for samme sag:

»For hver dag der går, bliver det mere og mere tydeligt, at den amerikansk ledede besættelse af Afghanistan ikke er en del af løsningen, men en del af problemet.

NATO-styrkernes tilstedeværelse er i sig selv uacceptabel for mange afghanere. Og den bliver endnu mere uacceptabel af de gentagne eksempler på de udenlandske troppers militære magtanvendelse, som dræber fuldstændig uskyldige afghanske civile, herunder mange børn. Det sørgelige resultat er, at Taleban og lignende grupperinger, som bestemt ikke kæmper for demokrati og men-

neskerettigheder, er blevet styrket.

Enhedslisten arbejder for, at de danske tropper øjeblikkeligt trækkes ud af Afghanistan og vi udtrykker vores solidaritet med alle andre venstreorienterede kræfter, som i parlamentariske og udenomsparlamentariske sammenhænge kæmper for den samme sag.

STOP BESÆTTELSEN AF AFGHANISTAN – NATO-TROPPERNE UD NU!»

– Vedtaget af Enhedslistens HB,
18. marts 2007

For Enhedslisten er internationalismen vigtig. Derfor deltager Enhedslisten i flere internationale samarbejdsfora. Enhedslisten er med i EACL (Europæisk Antikapitalistisk Venstre) og observatør i det Europæiske Venstreparti (ELP). Sekretariatet for Europæiske Venstreparti udtalte sig om Italien. I nedenstående udtalelse advarer Enhedslistens HB mod ukritisk støtte til Prodi-regeringen:

»Vedr. Udtalelse fra det Europæiske Venstrepartis sekretariat:

1. Enhedslisten noterer sig, at det Europæiske Venstreparti (ELP) sekretariat udtaler sin støtte til Prodi-regeringen. Sekretariatet udtaler sig om et emne, der deler venstrefløjen, uden at medlemspartierne har været inddraget i diskussion.
2. Enhedslisten er uenig i en ukritisk støtte til en regering, der udbygger USA's baser, forlænger den militære tilstedeværelse i Afghanistan og generelt fører en nyliberal økonomisk politik.
3. Enhedslisten mener, at det er positivt med samarbejde mellem venstrefløjspartier i Europa, men Enhedslisten ønsker fortsat ikke at være medlem af det Europæiske Venstreparti."

– Vedtaget af Enhedslistens HB,
18. marts
(samt igen på HB-mødet, 21. april)

Alternativet til Fogh er *ikke* en regering med De Radikale

SAP'S FORRETNINGSUDVALG

For et år siden meddelte Det Radikale Venstres leder, Marianne Jelved, at hendes parti ikke længere indgik et samlet oppositionsalternativ sammen med Socialdemokraterne. For en uge siden benyttede hun årsdagen for denne udtalelse til at meddele, at hun da gerne vil forhandle med Socialdemokraterne om et fælles politisk alternativ til Fogh-regeringen.

Sådan lever dansk folketingspolitik sit eget spændende liv.

Men indirekte afspejler krumspringene, hvad der sker i en anden politisk verden: i befolkningen.

På mange måder ville det være naturligt for det liberalistiske parti, De Radikale, at lægge sig tættere op af Venstre og Konservative, men Marianne Jelved har i løbet af det kommende år måttet erkende, at hun ikke har vælgerne bag sig. Ønsket om at slippe af med VK-regeringen er så udbredt og dybtfølt i befolkningen herunder blandt De Radikales vælgere at partiet drøned ned i meningsmålingerne, da Jelved lagde afstand til resten af oppositionen.

SF har benyttet Jelveds nyeste udtalelser til endnu engang at lancere sig som regeringsdueligt, ja mere

end det: SF skal være partiet, der får samlet S og R i en ny regering.

Ideen er genial, hvis det vigtigste her i verden er at få ministerposter.

Til gengæld er den ikke mindre end katastrofal, hvis det handler op at skabe et alternativ, der vil ændre den politiske kurs og skabe forandringer til fordel for arbejderklassen og de socialt marginaliserede, en social, solidarisk og grøn politik.

Med en R-S-SF-regering vil De Radikale fungere som bremsen, der sikrer, at den økonomiske politik ikke anfægter det frie marked og ikke generer arbejdsgivere og kapitalfonde. Og SF vil fungere som partiet, der legitimerer denne Thor-Pedersen-minus-ti-procent-politik over for den mest kritiske del af befolkningen.

Sådan en regering vil på kort tid undergrave tiltroen i befolkningen til, at der findes et alternativ til den nyliberale politik.

I stedet for bogstavkombinationer, tankespind og ministerambitioner skulle SF hellere kaste sig ind i den kamp, som for alvor afgør, hvad der kommer efter Fogh.

Det drejer sig om det politiske liv uden for Christiansborg. Først og fremmest handler det om velfærds kampen, dvs. kampen om de

kommende kommunale budgetter og arbejdet for at opbygge en bevægelse mod den velfærdsreform, som regeringen forbereder, og for en virkelig velfærdsreform.

Alternativet til Fogh skaber vi:

- hvis vi opbygger disse bevægelser,
- hvis vi styrker den politiske kritik af regeringen og dens håndlangere i kommunerne
- hvis vi opbygger et politisk alternativ til nyliberalismen
- hvis vi rejser perspektivet om en regering, som er lige så loyal over for arbejderbefolkningen, som Fogh er over for kapitalistklassen.

Det er svært at se, hvordan der skulle være plads til De Radikale i sådan en regering. Omvendt er der næppe tvivl om, at hvis de Radikale går i regering med Socialdemokraterne, vil den ikke føre til noget brud, og alle, der kæmper for en social, solidarisk og miljøvenlig politik, vil være bedre tjent med, at SF holder sig ude af sådan en regering og sammen med Enhedslisten bidrager til det stærkest mulige udenomsparlamentariske pres på regeringen og en klar venstrefløjskritik.

13. april 2007

Du kan få ugens kommentar fra SAP's forretningsudvalg i din mailbox ved at sende en mail til sap@sap-fi.dk

Det var på Frederiksberg

Regionerne har i disse uger travlt med at føre regeringens ønsker ud i livet. Det drejer sig om den kommende sygehusstruktur. Frederiksberg var en af de steder, hvor Hovedstadsregionens planer blev mødt med protester fra både borgere og ansatte.

AF EBBE RAND JØRGENSEN

»Ønsket er at skabe et sammenhængende, velfungerende sundhedssystem, der virker for alle borgerne, og som kan måle sig med det bedste i verden.« Sådan hedder det i en hensigtserklæring fra forberedelses-

SPAREPLAN

Regionsrådet har prøvet at sælge hospitalsplanen som en plan for forbedringer. Planen indebærer en bedre udnyttelse af ressourcerne og en samling af de meget avancerede behandlinger på nogle få sygehuse. Det vil gavne nogle alvorligt syge mennesker.

Men politikerne kan ikke løbe fra, at det også er en plan for forringelser. Der er tale om en spareplan. »Samling af funktioner på færre enheder skal samlet set give driftsbesparelser« (hospitalsplanen, side 13). Regionen regner selv med, at der kan spares op mod 300 mio. kr. Dette tal er ikke voldsomt stort set i forhold til et budget på over 22 milliarder. Men det skal også ses i lyset af ønsket om at kunne tilbyde de mest avancerede behandlingsmetoder. Sygdomsbehandling er et område i voldsom vækst hvad angår teknologi, og det koster at være med på vognen, hvilket må være en del af baggrunden for ønsket om besparelser andre steder.

udvalget for Region Hovedstaden. I disse uger er regionsrådet ved at sætte kød og blod på deres hensigts-erklæringer. Den hospitalsplan, som har været i høring indtil 4. april, skal behandles endeligt i regionsrådet den 15. maj.

Et punkt i planen er nedlæggelse af Hørsholm Sygehus. Begrundelsen er, at det »muliggør anvendelse af matriklen til psykiatrivirksomhed«. Borgerne i Hørsholm har forståeligt nok været på mærkerne for at forsvare deres lokale sygehus. En borgergruppe i Hørsholm afleverede den 3. april 8.588 underskrifter til regionsformand Vibeke Storm Rasmussen for bevarelse af sygehuset i sin nuværende form.

Fra Helsingør overrakte en borgergruppe en resolution for bevarelsen af akutfunktionerne på Nordsjællands Hospital i Helsingør. I 2002

Mette Bang Larsen, kommunalbestyrelsesmedlem for Enhedslisten på Frederiksberg, og aktiv i mobiliseringen mod lukning af bl.a. skadestuen på Frederiksberg Hospital.

indsamlede gruppen ca. 48.500 underskrifter med samme formål. Fra Frederiksberg Hospital overrakte jordemødre og sygeplejersker ca. 12.000 underskrifter til fordel for bevarelse af fødeafdelingen og den døgnåbne skadestue.

Utilfredsheden hænger sammen med opdelingen i »nærhospitaler« og »områdehospitaler«. Kun Bispebjerg, Hvidovre, Herlev og Hillerød får status af »områdehospital« (Rigshospitalet får en særlig status som »specialfunktionshospital«) De skal være sygehuse med alt, hvad det traditionelt indebærer. Bl.a. skal der (fortsat) være akutmodtagelse og døgnåbne skadestuer. Og der skal være fødeafdelinger.

Alle de resterende sygehuse, som får status af »nærhospitaler«, mister deres fødeafdelinger. Der bevares en slags skadestuer disse steder. Men de skal kun være åbne i dagtimerne og kun behandle småskader.

Er det begyndelsen til enden – et første skridt, der skal føre til nedlæggelser senere hen?

Frederiksberg protesterer

Mette Bang Larsen er kommunalbestyrelsesmedlem for Enhedslisten på Frederiksberg. Hun fortæller om baggrunden for de lokale protester:

– For det første er det foreslået at nedlægge den velfungerende fødeafdeling, som både personale og forældre er glade for, netop fordi den er forholdsvis lille og overskuelig. Det

giver en enorm tryghed i forbindelse med graviditet og fødsel. Det andet store problem er, at man vil lukke skadestuen om aftenen, på det tidspunkt, hvor der er allermest brug for den. Det er bl.a. hér – i forbindelse med at folk får fri fra arbejde – at der er flest trafikuheld. For de mange, ofte ældre, medicinske patienter er det også et stort problem, da de på dette tidspunkt ikke har mulighed for at kontakte egen læge.

Jordemødrene henviser bl.a. til en rapport fra Sundhedsstyrelsen, der viser, at mindre fødeafdelinger har en god kvalitet. Blandt dem er Frederiksberg Hospital, der har landets næsthøjeste andel af fødende, der føder uden indgreb.

Regionens plan om at samle alle fødslerne på 4-5 store afdelinger med 5.000 årlige fødsler er begrundet i ønsket om, at alle fødesteder har tilknyttet en neonatalafdeling, dvs. en højt specialiseret afdeling, der kan tage sig af for tidligt fødte børn.

Men kravet om specialafdelinger er jo ikke nødvendigvis i modstrid med ønsket om at bevare flere mindre fødesteder: »For nogle fødende vil det være trygt at føde på en meget specialiseret fødeafdeling, mens andre vil søge trygheden på et mindre og mere overskueligt fødested,« siger jordemødrene i en udtalelse.

Lukning af skadestue

Hvis hospitalsplanen bliver til virkelighed, skal skadestuen på Frederiksberg reelt lukkes. Tilbage bliver en klinik, der i dagtimerne kan behandle småskader. Denne forringelse bliver der også protesteret imod, både fra personale og borgere. Mette Bang Larsen er enig.

– Her har det vel igen handlet primært om økonomi, ved at centralisere på de større sygehuse. Det vurderes at være for dyrt at have et fuldt beredskab 24 timer i døgnet. Og så

har jeg også hørt argumentet, at man skal have fuldt kirurgisk beredskab, men dét holder ikke. Vi har på Frederiksberg via H:S i en årrække sendt patienter med komplicerede brud videre til Ortopædkirurgisk på Bispebjerg.

Alternativerne til regionens planer er for Mette ganske enkle:

– Først og fremmest at bevare alle de mindre skadestuer som døgnåbne med akutberedskab, og så bevare og etablere flere af de små fødeafdelinger, i stedet for at nedlægge dem. Efter min mening gerne som jordemoderstyrede klinikker – samtidig med at man laver en specialisering, på f.eks. Rigshospitalet, til de komplicerede graviditeter og fødsler.

Enhedslisten på banen

Personalet startede med at samle underskrifter på fødeafdelingen og skadestuen. Men efterhånden bredte aktiviteterne sig i kommunen. Folk tog listerne med sig og samlede ind på deres arbejdspladser eller stemte

dørklokker. Også internettet blev taget i brug.

Mette fortæller, at Enhedslisten tog en del initiativer:

– Vi tog i Enhedslisten initiativ til det offentlige møde, og det førte så til en fælles koordinering af underskriftindsamlingen og en del lokal debat. Vi har støttet økonomisk og deltaget aktivt i de ansattes protester og indsamling af underskrifter. Vi satte efterfølgende annoncer med underskriftindsamling i Frederiksberg Bladet og på nettet. Men personalet var allerede i gang, da vi kontaktede dem, så vi har lagt vægt på at støtte dem, for at få en bred og samlet protest.

Det lykkedes ikke at få en diskussion i kommunalbestyrelsen. Høringssvaret til hospitalsplanen, som var kritisk, blev vedtaget på et lukket møde i magistraten. Men de to kommunalbestyrelsesmedlemmer fra Enhedslisten iførte sig personalets protest-T-shirts, da sagen var oppe i kommunalbestyrelsens spørgetid.

Frederiksberg Hospital skal være »nærhospital«, og mister dermed sin fødeafdeling og den døgnåbne skadestue.

Et fagligt svar på globalisering?

Er overenskomster, der fastlægger løn og arbejdsforhold på tværs af landegrænser et svar på globaliseringen? På søfartsområdet tager den internationale fagbevægelse de første skridt i den retning.

AF EBBE RAND JØRGENSEN

Det Internationale Transportarbejderforbund (ITF) vil udligne globale lønforskelle med en central lønpulje. ITF ser ordningen som første skridt i retning af globale overenskomster og har allerede indgået aftaler med en gruppe redere – aftaler, der har sikret klækkelige lønforhøjelser til 70.000 søfolk, hovedsageligt underbetalte filippinere. Perspektivet om globale overenskomster vil fjerne redernes økonomiske fordele ved at sejle under »bekvemmelighedsflag« – dvs. at lade fartøjerne indregistrere i lande, der har lavere sikkerhedsstandarder, lønninger, skatter mv..

Rederiernes brug af »bekvemmelighedsflag« har gennem det meste

af sidste århundrede og op til i dag udgjort en helt særlig udfordring for søfolkenes kamp for løn og arbejdsvilkår. Vi har talt med Henrik Berlau, forhandlingssekretær for 3F, om problemet og om, hvordan de arbejder med de konkrete løsningsforslag, der peger i retning af globale overenskomster.

Eksport af billig arbejdskraft

I dag er der omkring 20.000 skibe, der sejler under bekvemmelighedsflag. Alene i Danmark er der 600 skibe.

– Parallelt med rederiernes løsrivelse fra nationale regler og begrænsninger kan man se, at en stadig større del af arbejdskraften ombord på skibene kommer fra en ganske bestemt række lande. Lande, hvor løn-

ningerne er lave, og hvor arbejdsforholdene ofte er ringe.

Først og fremmest handler det om Filippinerne. Ikke mindre end 200.000 filippinske søfolk sejler rundt på verdenshavene. Men også Indien, Sydkorea, Malaysia og Indonesien er stærkt repræsenterede blandt søens folk. Fra Europa er der især mange polakker, ukrainere, russere og arbejdere fra de baltiske lande.

Denne udvikling drejer sig ikke kun om søfolk. De samme lande eksporterer store mængder af billig arbejdskraft inden for flere brancher, f.eks. byggeri, rengøring og husligt arbejde. Alene for Filippinerne regner man med, at der er 10 millioner emigrantarbejdere.

Blokader og forhandlinger

– Blandt transportarbejdere har der i tidens løb været en del fokus på udviklingen. Siden 1948 har der med mere eller mindre held været kampagner vendt imod bekvemmelighedsflag og underbetaling. Havnearbejderne har f.eks. blokeret skibene, når de var i havn.

Det er i dag faktisk lykkedes at gøre en gruppe rederier interesserede i at få nogle aftaler. ITF har fået en aftale i stand med denne gruppe. Det har medført en klækkelig lønforhøjelse for 70.000 søfolk, hovedsageligt filippinere. De har fået hævet deres løn til 1.500 dollars om måneden. Det er ikke meget set med danske øjne, men det er en ret høj løn set i forhold til lønniveauet på Filippinerne.

Skib, indregistreret i Bahamas, som er et af de 32 bekvemmelighedsflagslande.

Til spørgsmålet om, hvorfor rederne har indgået en sådan aftale, svarer Henrik Berlau:

– Det er vel delvist et resultat af den offentlighed, der har været om spørgsmålet. Der er en gruppe redere, der har et behov for at fremstå som hæderlige virksomheder, der ikke underbetaler sine folk.

Verdensoverenskomst

Det er en vigtig aftale som ITF her har fået igennem, det understreger betydning af faglig organisering. Men den løser ikke det store dilemma: en løn på 1.500 dollars er langt under, hvad f.eks. en dansk sømand vil acceptere eller kan klare sig med. Hvordan takler vi de meget store lønforskelle, samtidig med at vi fastholder perspektivet om en fælles kamp for ligelige vilkår? Og hvordan kan vi sikre, at der er arbejde både til den filippinske og den danske sømand? Henrik Berlau forklarer:

– Det er her begrebet »skævdeling« kommer ind. Det handler om, at omregne de 1.500 dollars til danske lønninger, med den forudsætning, at den filippinske sømand og den danske skal have samme levevilkår.

Det er ud fra de principper ITF nu arbejder på en ny aftale med rederne. Men der skal være et incitament til både at ansætte filippinere til relativt lave lønninger og danskere til relativt høje lønninger. Redskabet til dette er oprettelsen af en pulje, hvor rederne lægger en del af deres lønudgifter. Disse penge skal så bruges til udligning af lønforskelle globalt.

En sådan aftale vil være et skridt i retning af en egentlig global overenskomst. På længere sigt kan en »indeksering« hvor arbejdsvilkår er ens, men løn afhænger af »omkostninger« komme på tale. Dette indebærer dog problemer i forhold til lige løn for lige arbejde princippet.

Svar på globalisering

– Dette system vil være en fordel for arbejdere i de rige lande, der vil have lettere ved at konkurrere, når de ikke

skal konkurrere på lønningerne. Det vil dog være nødvendigt at forholde sig til, at der er et begrænset antal arbejdspladser, så systemet skal indrettes på, at der laves en rimelig fordeling af arbejdspladser mellem højt- og lavtlønslande

Men det vil også være til fordel for arbejderne i udviklingslandene,

når de får et løft i lønninger og ikke mindst ordnede arbejdsforhold.

Den største fordel vil være bedre vilkår for faglig organisering.

Fagforeningerne har generelt ikke været særligt gode til at give et bud på globaliseringen. Dette her vil være et vigtigt skridt fremad, slutter Henrik Berlau.«

»UNDER BEKVEMMELIGHEDSFLAG«

Et fartøj under bekvemmelighedsflag er et skib, som fører et flag, der ikke repræsenterer det land, skibet kommer fra. Det kan f.eks. være et skib tilhørende et dansk rederi, men indregistreret i Bahamas. Formålet vil ofte være at unddrage sig skatter, afgifter, hjemlandets overenskomster, sikkerhedsbestemmelser og kontrolbesøg.

Panama, Liberia, Cypren, og Bahamas er de lande, der har registreret flest skibe under bekvemmelighedsflag. Grækenland, USA og Japan er de lande, hvis redere hyppigst benytter sig af bekvemmelighedsflag.

Henrik Berlau fortæller, hvordan rederne i sin tid fandt på at sejle under bekvemmelighedsflag:

»Under spiritusforbudet i USA fandt gesjæftige folk på at registrere skibe under Panamas flag, og lægge dem langs kajen i amerikansk havn. På den måde kunne gæster komme ombord og drikke sig fra sans og samling. Myndighederne kunne ikke gøre noget, når skibene ikke var under USA's flag. Efter forbudstiden ønskede rederierne at komme udenom andre nationale forhindringer. Det kunne f.eks. handle om skat eller fagforeningskrav. Så de fortsatte med at sejle under bekvemmelighedsflag. På den måde voksede handelsflåden i Panama og Liberia, lande som ellers ikke ville være store søfartsnationer. De lande er selvfølgelig meget interesserede i at opretholde bekvemmelighedsflag-systemet. De inkasserer registreringsafgifterne, penge lige ned i foret, og bruger ikke mange af dem på et stort system til inspektion af skibene«, konstaterer Henrik Berlau.

Internationale konventioner giver i praksis rederne og staterne fuldstændig frihed til at bestemme betingelserne for at lade skibe indregistrere. Der skal blot være et »substantielt« forhold mellem hvert fartøj og den pågældende stat. Men der er ingen præcisering af, hvordan dette forhold skal være. I praksis tjener reglerne om fri indregistrering udelukkende økonomiske formål.

Den økonomiske globalisering har ved at liberalisere markederne og kapitalbevægelserne også mangedoblet det antal redere, der registrerer deres fartøjer i et andet land end deres eget. For halvtreds år siden var højst fem procent af verdens skibstonnage under bekvemmelighedsflag. I dag er tallet langt højere (over 60 procent).

I 1948 indledte Det Internationale Transportarbejderforbund (ITF) på sin verdenskonference en internationale boykot af skibe under bekvemmelighedsflag. For nogle af de rige industrilandene har svaret været at indføre »et nationalt skibsregister«, for eksempel DIS (Danmarks Internationale Skibsregister). DIS giver rederne nogle af de samme fordele, ved at indregistrere deres skibe under DIS, som hvis de brugte bekvemmelighedsflag. Der er således ingen krav om, at sømændene skal arbejde under hjemlandets overenskomster.

Den danske celle

Peter Øvig Knudsens første bog om Blekingegadebanden er velskrevet kriminalhistorie. Bogen giver samtidigt et indblik i de sociale mekanismer i politiske sekter, og er derfor værdifuld læsning for venstrefløjen i dag.

Vesterbro maj 1969: Demonstration foran Saga-biografen udvikler sig til slagsmål mellem demonstranter på den ene side og politi og "vilde engle" på den anden side. De unge maoister opsøger senere de "vilde engle" i byen og giver dem bank. (Foto fra bogen)

AF NICOLAI BENTSEN

Pistoler, rifler, ammunition, maskinpistoler, håndgranater, miner, tres kilo plastisk sprængstof og 28 panserværnsraketter. Det er, hvad kriminalpolitiet finder, da de den 2. maj 1989 trænger ind i Blekingegade 2, 1. th.

Våbenfundet markerer afslutningen på mere end 25 år, hvor en lille gruppe yderligtgående danske maoister med støtte fra PFLP har begået en lang række topprofessionelle og ekstremt voldelige forbrydelser.

Peter Øvig Knudsens bog er først og fremmest en fantastisk velskrevet krimi, der holder læseren i nærmest åndeløs spænding. Det er historien om kidnapninger, bankrøverier, PFLP, Rote Arme Fraktion, PET og

Mossad. Men det er også historien om, hvad der kan ske, når politiske aktivister isolerer sig fra omverdenen.

Snylterstaten

Historien om Blekingegadebanden starter i 1963, da Gotfred Appel stifter Danmarks første maoistiske organisation Kommunistisk Arbejderkreds (KAK), efter at Appel er blevet ekskluderet fra DKP. Fem år efter stiftedes KAKs ungdomsorganisation Kommunistisk Ungdomsforbund (KUF).

KAK baserede sit arbejde på Appels »snylterstatsteori«, som byggede på den tanke, at arbejderklassen i Danmark og i de øvrige rige kapitalistiske lande havde udviklet sig til et »arbejderaristokrati«. Takket

være udbytning af den tredje verden kunne kapitalisterne bestikke arbejderne i de rige kapitalistiske lande med et højt velstandsniveau. Arbejderne havde derfor ingen interesse i at gøre op med udbytningen af den tredje verden, og den kunne derfor ikke forventes at støtte en verdensrevolution.

Modsat resten af venstrefløjen forsøgte KAK derfor ikke at appellere til den danske arbejderklasse. I stedet brugte de kræfterne på at støtte de revolutionære befrielsesbevægelser i den tredje verden, i først omgang befrielsesbevægelsen i Vietnam.

Tabet af Kina-guldet

Som maoister lagde KAK sig tæt op ad det kinesiske kommunistparti, som i 1963 havde brudt med Sovjet-

unionen, efter at det sovjetiske kommunistparti i 1956 havde påbegyndt en afstaliniserings-proces.

I 1969 kom det dog til et brud mellem KAK og det kinesiske kommunistparti. Gotfred Appel havde lidt naivt tilladt sig at kritisere det kinesiske kommunistparti. Appel mente, at partiet havde en for optimistisk opfattelse af det revolutionære potentiale i de store studenter- og arbejderopstande i Europa, USA og Japan i 1968-69.

Kritikken førte til, at den kinesiske ambassade slog hånden af Appel. I stedet kom det såkaldte Peking-guld til at tilflyde Benito Scocozzas nystiftede Forbund Marxister-Leninister (KFml), der siden blev til Kommunistisk Arbejderparti (KAP).

Samarbejdet med PFLP

Med tabet af det kinesiske kommunistparti som økonomisk støtte og ideologisk forbillede fik KAK behov for en ny revolutionær bevægelse i den tredje verden at støtte sig til. Valget faldt på den kommunistiske Folkefronten til Palæstinas Befrielse (PFLP), der blev verdenskendt i juli 1968, da den gennemførte sin første flykapring.

Skal man tro Peter Øvig, indgik en gruppe af de unge KUF'ere herefter i et meget tæt samarbejde med PFLP. Samarbejdet bestod først og fremmest i, at KUF'erne stjal og røvede penge og våben, som de sendte til PFLP, mens PLFP omvendt tilbød de unge træning på militærlære i Mellemøsten.

Efter at KAK var blevet splittet i 1978, dannede disse unge Kommunistisk Arbejdsgruppe (KA), og de fortsatte samarbejdet med PFLP. I de næste 10 år begik de en række røverier, herunder røveriet i Købmagergade, hvor en ung betjent blev dræbt.

Teori der batter

Peter Øvig undlader i sin bog direkte at moralisere over Blekingegadebandens handlinger. Bogen åbner derfor op for, at man som læser kan ud-

drage sin egen lære af historien.

En vigtig lære er, at det faktisk spiller en afgørende rolle, hvilken teori en revolutionær gruppe lægger til grund for sit arbejde. Forkerte teorier kan have fatale konsekvenser. Teoretiske diskussioner er derfor ikke bare teoretiske diskussioner, men også fundamentet for en fornuftig praksis.

Det er med andre ord heller ikke tilfældigt, at det netop var folk fra KAK/KA – og ikke en af de mange andre erklærede revolutionære grupperinger på den danske venstrefløj – der begik bankrøverier og endte med at slå en dansk politibetjent ihjel. Bankrøverierne og drabet var en direkte konsekvens af "snylterstatsteorien".

Sekterismen

Som læser har man af naturlige grunde et distanceret forhold til bogens spektakulære historier om flykapringer og bankrøverier. Omvendt var det for mig meget nærværende at læse om det lovlige politiske arbejde i 60'erne og 70'erne.

I bogen giver et anonymt medlem af Blekingegadebanden følgende beskrivelse af sin tid i KAK:

»Hvis man skal forstå mekanismerne i KAK, kommer man ikke uden om at se det som en form for sekt. Identiteten for medlemmerne var at være medlem af den sekt, og ligesom andre sekter blev medlemmerne socialiseret ved hjælp af angst. Den trussel om at blive udstødt af sekten, som altid svævede i luften, var for de fleste stærkt angstprovokerende.«

I KAK omtalte man konsekvent resten af venstrefløjen som »venstredynen«. På den måde lagde man afstand til ikke bare den danske arbejderklasse, men også til den danske venstrefløj, og man kom til at opfatte sig selv som særligt udvalgte kadrer.

I forlængelse heraf blev det anset for ideologisk korrekt kun at være venner og kærestes med andre KAK-medlemmer og -sympatisører, hvilket ikke talte meget mere end 50 personer.

Det betød, at det var en meget effektiv trussel, når ledelsen truede med at sætte et medlem »på græs«, ved at udelukke medlemmet fra deltagelse i møder og andre aktiviteter i en længere periode.

Det gav også ledelsen – der vel og mærke ikke var demokratisk valgt – mulighed for at udvise en social adfærd, der nok ikke ville være blevet tolereret andre steder.

Man glæder sig over de senere års voksende fokus på herskertechnikker på venstrefløjen, når man læser om, hvordan Gotfred Appel ville »ryste voldsomt på hovedet, mens han udstødte en høj, flabrende uh-lyd med vibrerende læber, suppleret med et: »Jeg forstår overhovedet ikke, hvad du siger!!« råbt med fuld kraft i hovedet på den formastelige«, der ikke lige udlagde teksten, som Appel ønskede det.

Kønsrevolutionen

Af det lovlige arbejde er det mest skræmmende nok historien om, hvordan Gotfred Appel og hans kone Ulla Hauton i 1977 starter deres egen lille kulturrevolution i KAK.

Én for én kaldes de mandlige KAK-medlemmer til kammeratlige samtaler, hvor de over for alle gruppens kvinder skal udøve maoistisk selvkritik og erkende egen mandschauvinisme. Sådan beskriver et anonymt medlem af Blekingegadebanden i bogen sin tid i KAK. Én for én bryder mændene grædende sammen under den psykiske tortur. For de mænds vedkommende, der ikke vil bekende deres synder, vælger kvinderne efterhånden at gå over til fysisk vold. Da hysteriet er på sit højeste får kvinderne endog andre mænd til at deltage i overfaldene på deres mandlige kammerater.

Peter Øvig Knudsen: Blekingegadebanden 1 – Den danske celle. Gyldendal. 435 sider. 299 kr.

Anden del ventes på gaden i efteråret.

Peter Øvig Knudsen er forfatter og var medlem af Århus-afdeling af KAP sidst i 70'erne.

GRAFITTI, REVOLUTION OG EKSPERIMENTER

Stencils og grafitti, kampagner mod udvisning af asylansøgere og revolution i Latinamerika. Selvorganisering af kvinder og seksuelle minoriteter, imperialismen i Afrika og revolutionære i borgerlige parlamenter.

Programmet for International Socialistisk UngdomsLejr (ISUL) ligger nu klar og vi kan se frem til en uge spækket med inspiration til både den praktiske aktivist og den grublende teoretiker.

PROGRAM – en uge med sol, socialisme og sjusser

LØRDAG, 21. JULI

Vi ankommer til og mødes med alle de andre deltagere på aftenens åbningsforum. Her byder vores franske kammerater velkommen, efterfulgt af tre oplæg om aktuelle politiske kampe og mobiliseringer: Begivenhederne under G8 i Rostock, Studenterbevægelsen i Grækenland og Kampagnen for opstillingen af Olivier Besancenot til præsidentvalget i Frankrig.

SØNDAG, 22. JULI

Globalisering mod planeten og mod befolkningen

Forum: En Fler taler om økonomisk omorganisering og de økologiske konsekvenser. Spanierne fortæller om angreb på sociale og demokratiske rettigheder, privatiseringer, racisme mm.

Skoling: Klimaet, marxisme og økologi.

10 Workshops om blandt andet:

- Immigration og Fort Europa (CH)
- Løsarbejde og konsekvenserne på arbejdsmarkedet (I og F)
- Bologna-processens praktiske konsek-

venser – og international koordinering af studenterbevægelsen (DK)

International solidaritetstaler fra Filippinerne, Venezuela/Latin Amerika og Mali/Afrika

MANDAG, 23. JULI

Internationalisme

Forum: Gilbert Achcar introducerer til imperialismen. Herefter oplæg fra Skotland og Frankrig om kampen mod udvisning af illegale immigranter.

Skoling: Den russiske revolution og permanent revolution.

10 Workshops om blandt andet:

- Den folkelige modstand i Palæstina og Libanon (F)
- Imperialisme og gæld i Afrika (F)
- Samarbejde i krigszoner (I)

Antikrigstaler: En repræsentant fra PFLP om Palæstina, en fra PCL om Libanon og Franco Turigliatto om Anti-krigsbevægelsen i Italien

TIRSDAG, 24. JULI

Kvindekamp

Forum: Sverige introducerer til feminisme og ideen om selvorganisering, spanierne fortæller om vold mod kvinder i Spanien.

Skoling: Kapitalisme og kvindeundertrykkelse – hvilken uafhængig kvinde-bevægelse ønsker vi?

9 Workshops om blandt andet:

- Et feministisk parti i klassekampen (S)
- Kampen for fri af abort (P og PL)
- Kvindebevægelsen i Mellemøsten (F)

Kvindekamptaler: Sejren for abortrettigheder i Portugal, Italienerne om kampen for fortrydelsespillen og mod Vatikanet, og præsentation af aftenens kvindefest.

ONSDAG, 25. JULI

LGBT (Lesbian-Gay-Bi-Transsexual) og udflugt om eftermiddagen

Forum: Italienerne introducerer til LGBT-undertrykkelse, normer og familiestrukturer, franskmændene fortæller om kampen for rettigheder – revolutionære strategier versus institutionalisering.

Hvis denne uge lyder som noget for dig, så kontakt lejrplanlægningsgruppen. Skriv til: maria@isul.org

Se mere på BAGSIDEN af dette blad og på WWW.ISUL.ORG

6 Workshops om blandt andet:

- Familiens funktion i kapitalismen (F)
- Queer teori (F og UK)
- »Fuck Abstinence«-kampagnen i Skotland (Scottish Socialist Party)

LGBT-taler om Pride Parader og introducerer til aftenens LGBT-fest.

TORSDAG, 26. JULI

En ny generations kamp

Forum: Grækerne taler om en ny generation af aktivister, Frankrig fortæller om unge arbejderes strejker på Citroën, FNAC m.fl., Danmark holder oplæg om kulturelle rettigheder, gadekampe og undertrykkelse med Ungdomshuset som eksempel.

Skoling: Arbejderklassens betydning og ungdommens rolle

9 workshops om blandt andet:

- Ungdommens oprør mod racisme i Frankrig (F)
- Kampen for Ungdomshuset (DK)
- Faglig organisering af den unge venstrefløj (DK)

FREDAG, 27. JULI

Hvilken strategi til at ændre verden?

Forum: En Fler taler om taktiske overvejelser i forbindelse med opbygning af nye partier. Franskmandene fortæller om erfaringerne med LCR i Frankrig. Italienerne om Sinistra Critica i samlingspartiet Rifondazione, og portugiserne og danskerne taler om hhv. Bloque Esquerda og Enhedslisten.

Skoling: Strategi og parti ved Daniel Bensaïd (F)

9 workshops om blandt andet:

- Europas sociale forum og G8 i Rostock (I, D, og GR)
- Latinamerika mellem reform og revolution (ES)
- Revolutionære i borgerlige parlamenter (SC + I)

Afskedsforum med evaluering af lejren og præsentation af resultaterne af de permanente workshops. En repræsentant for FI taler om perspektiver for de kommende års arbejde, og Den Spanske Stat runder af med et oplæg om næste ungdomslejr og revolution i det 21. århundrede!

PERMANENTE WORKSHOPS

- Økologi – 16. december Aktionsdag mod klimaforandringer (B)
- Solidaritet med politiske fanger – planlægning af international solidaritet med ofre for undertrykkelse af de sociale bevægelser (F og ES)
- Studenterbevægelsen – koordination på tværs af landegrænser (I)

PRAKTISKE WORKSHOPS, BL.A.

- Gadeteater (B)
- Graffiti / Stencils (S)
- Kor (F)
- Feministiske redskaber (DK)
- Kvindefest forberedelser
- LGBT-fest forberedelser

TILMELD DIG NU!
Skriv til maria@isul.org

Kampen for et ungdomshus – *dengang og nu*

De havde ingen piercinger, og de sendte ingen sms'er. Men ellers lignede bevægelsen for et Ungdomshus i starten af 1980'erne på mange måder nutidens aktivister.

AF ÅGE SKOVRIND

Da Initivgruppen for et Ungdomshus den 25. august 1981 holdt sit første møde og planlagde besættelsen af en tom rugbrødsfabrik på Nørrebro, skete det i et lokale på adressen Jagtvej 69. I det samme hus, som året efter blev overdraget af Københavns Kommune til den ungdomsbevægelse, som voksede frem i 1980'erne. Og det hus, som 25 år senere blev ryddet og satte gang i en ny bevægelse for et selvstyret ungdomshus. Simon Eriksen og Mikael Hertoft er repræsentanter for hver sin generation af ungdomshusbevægelse. Vi satte dem stævne for at diskutere erfaringerne.

En decentral bevægelse

Er den nuværende bevægelse en samlet bevægelse, eller er det en masse små grupper, som arbejder mere eller mindre i samme retning?

Simon: »Der er mange små grupper, som arbejder relativt autonomt. De samarbejder på tværs, og med et stort personsammenfald, men at

snakke om én bevægelse, som mødes fast, det kan man nok ikke.«

Mikael: »Sådan var det også dengang. I den allerførste start var vi en lille samlet gruppe, men så snart det tog fart og blev en stor bevægelse, lignede det forbløffende meget det, man ser i dag.«

Simon: »Men jeg ser det slet ikke som et problem, at bevægelsen er så decentral, tværtimod er det virkelig en force, at folk arbejder selvstændigt. Sådan fungerer miljøet, folk ringer eller sender en sms, når der sker et eller andet. Det med sms-kæder er en fantastisk mulighed for at lave noget decentralt. Det er helt vildt, at man på to timer kan bruge sms til at organisere noget. Man kan nå et kæmpe netværk til at lave noget stort. Så man er totalt foran med kommunikationen i forhold til tidligere.«

Men det er vel stadig vigtigt at have nogle krav som samler bevægelsen? Hvordan fungerer det, når det er så spredt? Slås man så i virkeligheden for den samme sag?

Simon: »Der bliver stadig holdt mandagsmøder, hvor der kommer folk fra forskellige miljøer. Det fælles er kravet om et ungdomshus, som opfylder de fire krav (se faktaboks). Men de grupper, som kæmper for et ungdomshus, vil hver især meget mere end det.

Den gruppe, jeg er med i, arbejder f.eks. med ikke-voldsmodstand, hvordan man kan udvikle teknikker til at besætte og blokere, uden at kaste lokummer ud fra vinduet, men fx barrikadere med mennesker. Lige nu er det også en forberedelse til G8-topmødet.

Mange af de grupper, som er kommet i huset, står nu sammen for et ungdomshus, men hver især arbejder de med andre dagsordener.«

Mikael: »Ikke kun dem, der er kommet i huset. Nu har jeg en del kontakt med ældregruppen, og ved demonstrationer møder man dusinvis af folk, der har været med i bevægelsen for mange år tilbage. Jeg holdt op med at komme regelmæssigt i huset i 1983-84, men da al den her ballade startede, måtte jeg alligevel

være med. Jeg ved, at mange andre har det på samme måde. Rydningen har mobiliseret en masse folk, som bare synes at der skal være et fristed, men som ikke nødvendigvis kom i huset.»

Spiller inderkredsen fra Jagtvej 69 så en særlig rolle i bevægelsen nu?

Simon: »Ja og nej. Nogle er med, men andre er droppet ud. Måske skal de lige have det lidt på afstand...«

Mikael: »Det oplevede vi også, der har altid været et stort gennemtræk. Der er også nogen, der er gode til noget og ikke til andet. Nogen kan lave pressearbejde, andre kan lave en bar, og hvis ikke der er en bar, så bliver de måske mindre aktive.

Simon: »Siden december er der kommet mange nye til, som bare vil være med. Tempoet er blevet sat op. Det er en total fed oplevelse, og en udfordring at gribe de 10.000 mennesker, der kommer til en demonstration.«

Mangler der en struktur til at samle alle dem op?

Simon: »Det kan jeg næsten ikke få mig selv til at sige. Både og. Noget af forcen i det her miljø er, at det er så ustruktureret, men det kan også være en ulempe.«

Mikael: »Når det fungerer så anarkistisk, bliver det også sværere at stoppe en bevægelse. Det så vi efter anholdelserne. Hvis vi antager, at det var ledelsen, som blev anholdt, så skulle det have stoppet aktionerne, men det gjorde det ikke – tværtimod.«

Fællesmøderne

Hvordan fungerer mandagsmøderne?

Simon: »Før handlede det om at administrere huset, nu er vi et andet sted og har en anden dagsorden. Der kommer op til 100. Hvis man kan tale om en samling på bevægelsen, så er det der, det sker – men der sker også en hel masse andre ting. Det handler mest om at få information om aktiviteter, men der kan også

være diskussion om strategi. Det er meget praktisk orienteret.«

Hvordan blev det organiseret dengang?

Mikael: »Efter de første kortvarige besættelser fik vi i en periode fast tilholdssted i Abel Katrinesgade. Her havde man også et stormøde med fælles beslutninger. Huset bestod af 40 små rum, så hver gruppe havde sit sted, og rapporterede på stormødet. Vi havde Cafe Castro og SUF, der var faglig gruppe for arbejdsløse, håndværkergruppen, Børnemagt, feministisk gruppe, musikgruppe, lysbilledgruppe, vævegruppen og mange

KRAVENE I DAG

- Kommunen skal stille huset til rådighed. Et evt. overdragelsesbeløb må ikke overstige et symbolsk beløb på en krone.
- Huset skal være mindst lige så stort som Jagtvej 69.
- Vi vil selv bestemme
- Huset skal ligge på Nørrebro

andre. Håndværkergruppen skændtes med dem, der ville rive bærende konstruktioner ned, for der var altid nogen, der ville have et større rum.

AKTIVISTER FRA TO GENERATIONER

Simon Eriksen (t.h.) studerer antropologi og er kommet regelmæssigt i Ungdomshuset gennem ti år. Efter rydningen har han været med i mange af de aktiviteter. Tidligere var han med i Rød Ungdom. Nu er han aktiv i gruppen Pink Panthers, som arbejder med ikke-voldelige modstandsformer.

Mikael Hertoft (t.v.) var med til at starte Initivgruppen for et Ungdomshus og var en af de ledende i de første aktioner. Han var medlem af SUF, som var SAPs ungdomsorganisation. I dag er han uddannet i russisk og statskundskab og arbejder freelance. Har deltaget i mange af de seneste demonstrationer for et Ungdomshus, men er ikke kommet i Jagtvej 69.

Der var også en forhandlergruppe. De skulle udskiftes hele tiden, så de kun kom til et par enkelte møder med kommunen, for at undgå, at de blev fanget ind og gjort ansvarlige. Ulempen var, at man ikke huskede at få en skriftlig aftale, da man fik Ungdomshuset. Det var et stort problem, da kommunen besluttede at sælge huset flere år senere.W

Simon: »Måden at organisere sig på minder da meget om Ungdomshuset.«

Mikael: »Jeg plejer også at sige, at bortset fra piercinger og sms, så er det ligner det til forveksling. Selv friserne og påklædningen.«

Venstrefløjen

Simon: »Men det var anderledes på den måde, at hele venstrefløjsmiljøet mødtes i det samme hus.«

Mikael: »De ville selv have protesteret mod at blive kaldt »venstrefløj«. Der var en udbredt anti-partiholdning. Vi fra SUF fik lov at være der, fordi vi havde været der fra starten, men DKU'erne havde det ikke nemt. Dem blev der hetzet mod.«

Men er det ikke det samme i dag?

Simon: »Jeg ser da ungdomshusmiljøet som del af en venstrefløj og som medspiller i et aktivistisk miljø. Nogle gange er SUF eller Enhedslisten med.«

Mikael: »Man skal huske, at i 1970'erne var venstrefløjen meget sektersk. I dag er sektersismen mindre, og derfor er vreden mod venstrefløjen også mindre. I dag er holdningen mere, at vi er mangfoldige og der skal være plads til os alle. Jeg havde Enhedsliste-faner med til en demonstrationerne, og det var der ingen, der havde noget imod.«

Strategi

Hvordan kan det lykkes at skabe opbakning til et nyt hus? Er der en opskrift fra den gamle bevægelse, som kan bruges?

Mikael: »Jeg ville ønske, jeg kunne sige, at når folkets opbakning er stor

nok, så får man huset. Men det var ikke det, der skete. Der var en stor demonstration uden for det besatte Mekanisk Musikmuseum, som foran rydning. Politiet havde dannet kæde foran huset, og så røg det berømte toilet ud af vinduet...

Der skete intet, men det kunne have været livsfarligt, og det førte til et voldsomt tab af popularitet. Vi fik rigtig dårlig presse, før var den rigtig god. Ekstra Bladet elskede besættelserne.

Men kommunen blev samtidig skræmt. Det var på det tidspunkt, at forhandlingerne gik i gang og man fik Jagtvej nogle måneder senere.

I grunden synes jeg at have oplevet det samme sidste efterår. Der var en fredelig demonstration den 14. december. Det skrev ingen om, men den 16. var der en voldsom ballade og totalt kaos, og det fik total pressekædning, og skræmte sikkert befolkningen væk. Men efter det fik kommunen i reelle forhandlinger og fik tilbuddet om Stevnsgade.

Man kan diskutere, om man skulle have sagt ja til at Fonden købte Stevnsgade, men kommunen var i hvert fald indstillet på et form for kompromis og var indstillet på at sælge under markedsprisen.

Så man mistede noget opbakning, men der var også mange, der sagde: Vi tager afstand fra deres metoder, men vi synes alligevel, at de skal have et hus.«

Det ser ikke ud til, at der på kort sigt kommer et ungdomshus. Hvordan tilrettelægger man strategien efter det?

Simon: »Jeg har virkelig ønsket mig en general eller chefideolog, jeg kunne ringe til og få svaret. Jeg tror, at det er langt ude i fremtiden med permanent hus, og det er svært at give entydige svar.

Men der er en kæmpe bevægelse på vej, som vil vokse i løbet af sommeren. Rydningen har tændt en god energi. Vi må arbejde med opbygning af en kaotisk bevægelse. Fx med småbesættelser som piratfesterne, hvor man på en aften laver en besættelse. Det kan

virke totalt useriøst, men jeg tror det er superopbyggende, fordi folk får en succesoplevelse og en fornemmelse, at de er med i en bevægelse.«

Hvad med et mere målrettet arbejde i forhold til Socialdemokraterne og deres bagland?

Simon: »Det tror jeg ikke, man får meget ud af. Vi prøvede at få en masse fagforeninger med til demonstrationen den 3. marts, og det var noget, vi startede på inden rydningen, men det var svært.«

Mikael: »Hvis man taler med partiorganisationen, er det ikke nødvendigvis deres bagland. Men der er fagforeninger, som har støttet. TIB har været en aktiv del af Fonden. 3F ungdom har lavet en støtte plakat, så der er nogen.«

Christiania

Mikael: »Men jeg tænker på, at det næste store slagsmål bliver Christiania. Det kan være at balladen dette forår om ungdomshuset bliver det rene ingenting.

Hvis jeg var en del af nutidens ungdomsbevægelse, ville jeg overveje at få husly på Christiania. Måske kunne man bruge et af deres huse til kontor og til fester, så man kan blive en organisk del af bevægelsen.«

Simon: »Jeg tror, du har ret. Men der også folk, som snakker med christianitterne, og man var sammen om en demonstration for flere fristeder den 31. marts.

Så kampen og menneskerne er koblet sammen. Men jeg tror, det er bedre at sprede kampen i stedet for at centralisere det. Hvis du rykker Ungdomshuset ud på Christiania, så vil det være en centralisering. Du får færre mennesker engageret.

Der bor også folk i Valby, Vanløse og Hvidovre, som trænger til huse, men de er ikke en del af bevægelsen. Jeg tror, det ville bedre at lave flere lokale aktionsgrupper. Jeg bryder mig ikke om, at tingene bliver styret af en central – eller en uformel – ledelse.«

VENEZUELA

PRS under pres fra PSUV

Under stor mediebevågenhed har præsident Hugo Chavez fremlagt en stram tidsplan for dannelsen af sit nye parti PSUV. En række af hans fremtrædende støtter er blevet udpeget til at stå i spidsen for processen, der frem til 26. juni fokuserer på hvervning og på diskussioner af et nyt partiprogram fra august til november.

I det socialistiske parti PRS, der står uden for Chavez' valgfront, er der uenighed om, hvordan man skal forholde sig til det nye PSUV. En del af partiet omkring Stalin Perez Borges har erklæret, at de vil tage aktiv del i partistiftelsen. Flertallet omkring fagforeningslederen Orlando Chirino har imidlertid valgt at fortsætte med PRS som en uafhængig stemme til venstre for Chavez.

Fra og med 1. maj vil Chavez nationalisere de sidste oliefelter, der er kontrolleret af de store udenlandske olieselskaber. Chavez er tidligere blevet kritiseret for at nøle både med dette og for ikke at indgå reelle forhandlinger med oliearbejderne, hvis fagforening netop er ledet af Orlando Chirino fra PRS. Fagbevægelsen har også kritiseret Chavez for ikke at gøre

noget ved prisudviklingen på basale fødevarer og krævet lønstigninger i takt med inflationen.

<http://revolucionysocialismo.org>

TYRKIET

Ny venstrealliance vil bryde 10%-grænsen

En hel række pro-kurdiske og venstrefløjspartier går nu sammen for at bryde 10%-grænsen for at blive repræsenteret i det tyrkiske parlament. Flere af partierne har allerede samarbejdet ved tidligere valg, men denne gang er valgalliancen den hidtil bredeste. Initiativet er kommet fra de pro-kurdiske partier DTP, HAK-PAR og KADEP, der bl.a. på opfordring fra den fængslede PKK-leder Abdullah Öcalan besluttede at lægge interne kurdiske uenigheder til side samt at gå sammen med venstrefløjen. Det drejer sig bl.a. om Friheds- og Solidaritetspartiet ÖDP, som Enhedslisten har gode relationer med, det venstresocialistiske SDP samt EMEP, der bl.a. er kendt for sit dagblad Evrensel.

Mens de kurdiske partier i årevis har stået stærkt ved lokalvalg i de kurdiske områder og venstrefløjen traditionelt er stærk i byerne, har ingen endnu formået at bryde spær-

regrænsen på landsplan. Ved det forrige valg i november 2002 gik hele 45% af stemmerne til partier, der ikke opnåede mandater pga. spærregrænsen – heraf ca. 8%, der gik til forskellige kurdiske og socialistiske partier. Dermed opnåede det isla-

miske AK-parti et stort flertal på 354 af 550 pladser.

I det betændte politiske klima er især DTP de sidste par måneder blevet udsat for flere politi-razziaer pga. beskyldninger om samarbejde med guerillagruppen PKK. Der er al grund til at tro, at den nye valgalliance vil blive forsøgt isoleret af Tyrkiets magtfulde militær og stærkt højreradikale kredse i politiet.

NORGE

AKP og RV fusionerer

Under det fængende navn »Rødt« har et nyt parti allerede slået sit navn fast i offentligheden, forud for det forestående norske kommunalvalg i september 2007. Partiet vil især udfordre den såkaldt rød-grønne regerings velfærds- og udenrigspolitik, som bl.a. har ført til flere protester og demonstrationer fra fagbevægelsen og andre tidligere venner og støtter af regeringen.

Selv om partinavnet er nyt, er partiet reelt en fusion af de tidligere partier AKP og Rød Valgalliance (RV), der har en fælles forhistorie helt tilbage til de tidlige 1970'ere. Indtil 1991 var RV en valgfront for det maoistiske AKP, herefter blev RV en selvstændig organisation – med AKP som et "parti i partiet". De norske tilhængere af Fjerde Internationale var i flere år aktive i RV, men fra 2002 valgte dele af miljøet at gå over i Sosialistisk Venstreparti (SV), der svarer til SF i Danmark. Kritikerne mente bl.a. at RV udviklede sig for langsomt og var for præget af den gamle maoistiske tankegang. I 1999 havde både RV og Enhedslisten 1500 medlemmer, mens RV efterfølgende er stagneret er Enhedslisten omvendt blevet næsten tredoblet. Det nye parti Rødt står til at få omtrent 2-3% af stemmerne.

www.roedt.no

Forrest Orlando Chirino, leder af de venezuelanske oliearbejderes fagforening og med i den del af PRS, som vil fortsætte med partiet som en uafhængig stemme til venstre for Chavez.

Frankrig

Det franske præsidentvalg markerede et skred mod højre. Frygt for »stemmespild« gav tilbagegang for venstrefløjen. Fjerde Internationales præsidentkandidat blev med halvanden million stemmer den eneste venstrefløjskandidat, der ikke gik tilbage.

ET RYK

Olivier Besancenot – Præsidentkandidaten for LCR, Ligue communiste révolutionnaire.

AF DANIEL BENSAÏD

Efter første runde af det franske præsidentvalg hilste pressen det velkommen, at man var vendt tilbage til den klassiske polarisering mellem højre og venstre, efter den traumatiserende episode i 2002, hvor duellen i anden runde stod mellem Chirac og Le Pen.

Denne vurdering bør dog nuanceres. Le Pen mistede omkring en million vælgere og mere end 6%, og Sarkozy, som fik 30%, opnåede et historisk resultat for den regeringsbærende højrefløj. Men hans succes er i høj grad resultat af en »Lepenisering« af hans retorik, dvs. en kampagne for at score det højreekstremer Front National vælgere med fokus på indvandring og fransk identitet.

Socialistpartiets kandidat, Segolene Royal, førte ikke nogen venstreorienteret kampagne, men en »catch all« kampagne, flirtende med natio-

nalisme og moral, med nogle få symbolske indrømmelser til venstrefløjen. Hendes socialdemokrati er i høj grad inspireret af Tony Blair og hans såkaldte tredje vej.

På den anden side har Francois Bayrou, med over 18% af stemmerne, placeret sig som tungen på vægtskålen i midten af fransk politik. Segolene Royal har siden første runde inviteret Bayrou til at deltage i en kommende regering, hvilket formentlig vil være nødvendigt for at opnå flertal. Efter det klare højreskred ved første valgrunde er det mest sandsynlige scenario dog, at Sarkozy bliver valgt som præsident ved anden runde den 6. maj. Kampen er dog ikke afgjort endnu.

Venstrefløjens tilbagegang

Den yderste venstrefløj opnåede i 2002 omkring 13,5% (Arlette Laguiller 5,7, Olivier Besancenot 4,3, kom-

munistpartiet 3,5), og de Grønne 5,5%. Venstrefløjen oplevede denne gang samlet en markant tilbagegang, med under 9% (4,1 til Besancenot, 1,9 til Marie-Georges Buffet fra kommunistpartiet, 1,4 til Arlette Laguiller, og 1,3% til bondelederen Jose Bove). De Grønne fik kun 1,5%.

Kun Olivier Besancenot har opnået (næsten) samme resultat i procent og flere stemmer (over halvanden million) end ved valget i 2002. Han har uden tvivl mistet en god tredjedel af sine stemmer fra for fem år siden, som stemte på ham for fornyelsens skyld, men som bittert fortrød det, efter at have set Le Pen gå videre til anden runde. På den anden side har han fået en stabil vælgerskare i arbejderkvartererne, og ifølge de første undersøgelser er hans resultat blandt førstegangsvælgere markant højere end det nationale gennemsnit.

Hvorfor oplevede venstrefløjen denne tilbagegang? Den første årsag er afgjort traumatet efter 2002. Frygten, skabt af medierne og ledelsen af Socialistpartiet, for at anden runde kunne blive en kamp mellem Sarkozy og Le Pen, har spillet en stor rolle. Denne mekanisme virkede overordentlig godt, og kom blandt andet til udtryk ved en rekordhøj valgdeltagelse på 85%.

EU-afstemningen

En anden årsag for tilbagegangen er de ændringer, der har fundet sted siden Nej-sejren ved folkeafstemningen om EU-forfatningen den 29. maj

MOD HØJRE

2005. Her vandt nej-siden med 55 %, men dette flertal var splittet mellem et højreorienteret Nej og et venstreorienteret Nej. Selv om det venstreorienterede Nej formentlig var dominerende, er de respektive andele mellem de to grupper uklart. Dele af venstrefløjen, specielt omkring Jose Bove, havde en illusion om at se præsidentvalget, og det efterfølgende parlamentsvalg, som en forlængelse af folkeafstemningen, og overvurderede dermed den yderste venstrefløjs vælgerpotentiale. At vælge republikkens præsident og skabe et regeringsflertal om et femårigt projekt er noget helt andet end at svare Ja eller Nej i en folkeafstemning.

Desuden rettede nej-siden i Socialistpartiet hurtigt ind under Segolene Royal og partiflertallet, der støttede forfatningen. Resultatet var, at EU-spørgsmålet praktisk talt var fraværende i kampagnen. Højrefløjen, der led et smertefuldt nederlag ved afstemningen, havde ikke nogen interesse i at diskutere det. Socialistpartiet, hvis interne splittelse kom frem i lyset, og som formentlig ikke ved hvordan de skal stille sig til EU i den kommende tid, havde heller ikke nogen interesse i at diskutere det. Så spørgsmålet blev kørt ud på et sidespor.

Endelig har splittelsen mellem venstrefløjskandidater også haft en indflydelse. Men rent vælgermæssigt er dette så afgjort ikke den væsentligste grund. En enhedskandidat på et klart politisk grundlag ville sikkert

have medført en dynamik, der kunne være attraktiv for tvivlere, men al erfaring viser, at enhed ikke er et simpelt spørgsmål om forøgelse, og at dele af de enkelte partiers vælgerkorps ikke ville identificere sig med en fælles kandidat. Det er altså tvivlsomt, om en sådan fælles kandidat, under disse betingelser, kunne have fået mere end de 8,5 %, venstrefløjen samlet set opnåede.

Besancenots kampagne

Hvorfor blev Olivier Besancenot den kandidat, der bedst modstod lokketonerne om at undgå »stemmespild«? Vigtigere end dynamikken i hans kampagne, hans personlige talent, hans meget positive image i arbejderklasse miljøer og blandt unge, skal svaret søges i den grundlæggende linje i kampagnen. Det var ham, der klarest udviklede et seriøst og velargumenteret program, som klarest distancerede sig fra Socialistpartiet, selv såfremt Segolene Royal skulle vinde. Dette gav ham en sympati, meget bredere end hans halvanden million vælgere. Dette oplevede vi på hans blog og i direkte samtale med folk, samt via de mange meldinger fra folk, der nærmest skamfuldt undskyldte ikke at stemme ud fra overbevisning, men taktisk for at undgå en gentagelse af sidste valg.

Dette resultat af kampagnen, der ikke kan opgøres i stemmer, er meget vigtigt, fordi det beviser, at der er sået korn af modstand og kamp for fremtiden, uanset resultatet den 6.

maj. Det er også værd at bemærke, at Oliviers resultat er meget homogent i forskellige dele af landet, generelt mellem 4 og 5,5 %, med de højeste resultater i områder med en stærk arbejderklasse og kommunistisk tradition. Tilsvarende var hans resultat markant lavere i de nu mere mon-dæne bycentre (specielt i Paris), hvilket kan forklare at hans gennemsnit kom ned til lige over 4 %.

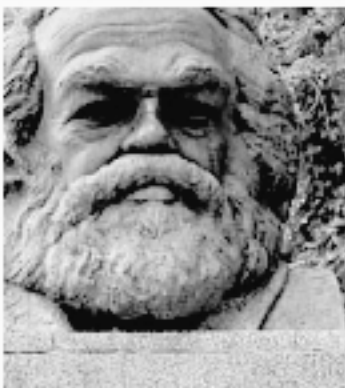
Antikapitalistisk alliance

Hvad nu? Hvad der vil ske fremover, afhænger naturligvis af, om Sarkozy eller Royal vinder den 6. maj. Men under alle omstændigheder vil vi fortsætte, som Olivier gjorde under sine valgmøder og på valgaftenen, med at opfordre til en antikapitalistisk alliance på den yderste venstrefløj.

Hvis Sarkozy bliver valgt, skal han have modstand fra en radikal og kampklar venstrefløj til venstre for socialistpartiet. Hvis det bliver Segolene Royal, vil vi også have brug for en klar venstreopposition uafhængigt af hendes regeringskoalition. Hvilke partnere, der bliver tale om, vil formentlig afhænge af, hvem der bliver præsident.

Oversat og bearbejdet af Bertil Videt.

Daniel Bensaid er professor i filosofi og ledende medlem af LCR, den franske sektion af Fjerde Internationale.

Kan man være socialist og muslim?

En vigtig prøve på, om en specifik religiøs bevægelse er reaktionær eller ej, er dens kvindesyn. Det er en af pointerne i artiklen "Folkets opium?", som vi bringer på de næste sider.

I lyset af den ophedede debat om socialisme og religion har SI valgt at se nærmere på, hvad de gamle skæggede mænd sagde om emnet. Det er ellers ikke noget, vi gør os meget i. Men netop fordi Marx-citatet »religion er folkets opium« bliver brugt så flittigt i den aktuelle debat, mener vi, at det er på sin plads med en mere dybdegående diskussion af den marxistiske analyse af religionens rolle i samfundsudviklingen.

AF NINA TRIGE ANDERSEN

Enhedslistens medlemmer har besluttet at opstille en kandidat til folketinget, som er praktiserende muslim og bærer hovedtørklæde. Debatten har raset både internt i SUF og Enhedslisten og i den borgerlige presse: Er Asmaa Abdol-Hamid en trussel mod sekularismen? Kan man være socialist og muslim på samme tid?

Med Enhedslistens opstilling af Asmaa Abdol-Hamid har der pludselig været en enorm interesse for venstrefløjens forhold til religion – både internt på venstrefløjen og omkring os. Noget, der ofte bliver hevet frem som argument for, at Enhedslisten bør tage afstand fra religion som sådan, er det berømte Marx-citat: »Religion er folkets opium«. For eksempel blev Asmaa Abdol-Hamid stillet dette spørgsmål i et interview til Information:

»(...) Karl Marx har skrevet, at »religion er opium for folke«. Er du enig i det udsagn?»

Men var det virkelig alt, hvad Marx havde at sige om den sag? Og hvordan skal det citat i det hele taget forstås?

I Frankrig havde diskussionen om forbudet mod det muslimske hovedtørklæde i 2004 nær splittet venstrefløjen til atomer, og SAP's søsterparti LCR og dets ungdomsorganisation JCR endte med at indtage to modstridende positioner på spørgsmålet.

Den europæiske højrefløjs anti-islamisme har gjort netop denne religion til en særligt svær størrelse for venstrefløjen: vi er bange for at blive associeret med højreorienterede kræfter, hvis vi kritiserer noget, der har med islam at gøre, og vi bliver beskyldt for at være naive, hvis vi forsvarer retten til at være praktiserende muslim.

Nu har Enhedslisten så valgt at opstille en åbent praktiserende muslim til folketinget – endda en der bærer hovedtørklæde og ikke vil give hånd til mænd. Det har ikke gjort debatten mindre livlig, og især partier som SF og Socialdemokraterne har

haft travlt med at afsværge sig det valg. Enhedslistens medlemmer har truffet.

En hyppig indvending går på, at Enhedslisten ser anden etnisk baggrund som en kvalitet i sig selv – og at vi med opstillingen af en praktiserende muslim har ofret sekularismen og arven fra Marx i bedste halal-hippie stil. Også internt i Enhedslisten og SUF raser folk over opstillingen, og henviser til Marx-citatet som et argument i sig selv imod opstillingen af Asmaa Abdol-Hamid.

I den tekst, vi har valgt til den teoretisk/historiske afdeling i dette nummer af SI, diskuterer skribenten forskellige teoretiske forståelser af religionens rolle, suppleret med forskellige historiske eksempler på religiøse bevægelser, der tolker og praktiserer det religiøse budskab på vidt forskellige måder. Hovedpointen i teksten er religionens dialektiske karakter som på en gang samfundsomstyrtende og samfundsbevarende.

God læse- og diskussionslyst!

FOLKETS OPIUM?

Den gammelkendte frase om, at religion er »folkets opium«, udtrykker et stærkt forsimplet billede af marxismens syn på religion. Michael Löwy udfordrer her denne misforståelse og præsenterer et langt mere nuanceret syn på forholdet mellem marxisme og religion.

AF MICHAEL LÖWY

Er religionen stadig, som Marx og Engels opfattede den i det 19. århundrede, et bolværk af reaktion og konservatisme, en tilsløring af det virkelige liv? Langt hen ad vejen er svaret ja. Deres synspunkt gør sig stadig gældende for mange katolske institutioner, for de fundamentalistiske strømninger i de tre store religioner (kristendom, jødedom og islam), for de fleste evangeliske menigheder og flertallet af de ny-religiøse sekter – af hvilke nogle, såsom den berygtede Moon-bevægelse, ikke er andet end en snedig sammenblanding af finansielle manipulationer, virkelighedsfjern hjernevask og fanatisk antikommunisme.

Opium-citat ikke Marx' opfindelse

Den velkendte læresætning, at religion er »folkets opium« bliver af såvel marxister som anti-marxister opfattet som essensen af den marxistiske religionsanalyse. Men i hvilken grad er dette et præcist synspunkt?

Først og fremmest bør vi understrege, at udsagnet ikke er specifikt marxistisk. Det samme udsagn kan findes i forskellige sammenhænge hos de tyske filosoffer Kant, Herder, Feuerbach, Bruno Bauer, Moses Hess og Heinrich Heine. Heine, for eksempel, bruger det allerede i sit essay om Ludwig Börne (1840) på en temmelig positiv (om end) ironisk måde: »Vel-

kommen er den religion, der hælder et par sødligt døsende dråber af spirituel opium i den lidende menneskeligheds bitre gral, dråber af kærlighed, håb og tro.«

Moses Hess indtager i 1843 et mere kritisk (men stadig tvetydigt) standpunkt: »Religionen kan gøre overkommelig... den ubehagelige bevidsthed om slaveri... ligesom opiumen er en god hjælp mod smertefulde sygdomme.«

Religionens dobbelthed

Kort tid senere optrådte udtrykket i Marx' artikel om den tyske filosof Hegels »Retsfilosofi« (Grundlinien der Philosophie des Rechts, 1844). Den opmærksomme læser vil bemærke, at sætningen her er mere kvalificeret og mindre ensidig end den ofte bliver fremstillet. På trods af hans åbenlyse kritiske holdning til religion, inddrager Marx den dobbelthed, som fænomenet indeholder:

»Den religiøse elendighed er på en gang udtryk for og protest mod den virkelige elendighed. Religionen er den betrængte skabnings suk, den er en hjerteløs verdens hjerterørelse, den er åndløse tilstandes åndsindhold. Den er folkets opium.«

Læser man hele artiklen, står det klart, at Marx' synspunkt bygger mere på venstrehegelianismen, der så religion som fremmedgørelse af det menneskelige væren, end på oplysningsfilosofien, der simpelthen afsværgede religionen som en gejst-

lig sammensværgelse. Faktisk var Marx stadig tilhænger af Feuerbach og ny-hegelianer, da han skrev ovenstående. Hans religionsanalyse var af den grund »før-marxistisk«, uden henvisninger til klasser og temmelig ahistorisk. Men den havde en dialektisk kvalitet, den fangede den modsætningsfyldte karakter, som den religiøse »lidelse« har; på samme tid en retfærdiggørelse af de bestående forhold og en protest imod dem.

Den tyske ideologi

Det var først senere, især i »Den tyske ideologi« (1846), at de virkelige marxistiske studier af religionen som social og historisk virkelighed begyndte. Nogleelementerne i denne nye metode til analyse af religion er at tilnærme sig den som en af mange former for ideologi – det vil sige af et folks spirituelle produktion, af idéproduktion, hvis fremtrædelse og bevidsthed nødvendigvis er betinget af den materielle produktion og de tilsvarende sociale forhold.

Efter at have skrevet »Den tyske ideologi« sammen med Engels beskæftigede Marx sig ikke meget med religion som sådan, det vil sige som et specifikt kulturelt/ideologisk meningsunivers. I første bind af »Kapitalen« kan man dog finde nogle interessante metodiske bemærkninger; for eksempel den velkendte fodnote, hvor han kommenterer på argumentet om, at politikens betydning i oldtiden og religionens i middelal-

deren beviser den materialistiske historieopfattelses utilstrækkelighed. »Så meget er klart, at middelalderen ikke kunne leve af katolicismen og den antikke verden ikke af politikken. Tværtimod, den måde, hvorpå de skaffede sig udkommet, forklarer, hvorfor politikken dér og katolicismen her spillede hovedrollen.«

Selv om han ikke viste nogen særlig interesse for religion, lagde Marx dog mærke til forholdet mellem protestantisme og kapitalisme. Flere steder i »Kapitalen« er der henvisninger til protestantismens bidrag til den tidlige fremvækst af kapitalismen – for eksempel ved at stimulere ekspropriationen af den kirkelige ejendom og de fællesejede græsningsarealer.

Protestantismen

I »Grundrisse« skriver han – et halvt århundrede før den tyske sociolog Max Webers berømte essay »Den protestantiske etik og kapitalismens ånd« – følgende oplysende kommentar om det intime forhold mellem protestantisme og kapitalisme: »Pengekulden havde sin askese, sin selvfornægtelse, sin offerøkonomi og sin sparsommelighed, sin overlegenhed overfor jordiske, midlertidige og flygtige nydelser; jagten på den evige skat. Følgelig forbindelsen mellem engelsk puritanisme, eller hollandsk protestantisme, og pengesager.«

Marx refererer ofte til kapitalismen som »en dagligdagens religion« baseret på varefetichismen. Han beskrev kapitalen som »en Moloch, der kræver hele verden som sin ofring«, og kapitalistisk fremskridt som »hin afskyelige hedenske afgud, der kun ville drikke nektar af de dræbtes hovedskal.«

Engels' interesse for religion

Engels udviste langt større interesse end Marx for religiøse fænomener og deres historiske rolle. Engels' væsentligste bidrag til de marxistiske religionsstudier er hans analyse af forholdet mellem religiøse fremtrædelser og klassekamp. Hans inte-

» Den religiøse elendighed er på én gang udtryk for og protest mod den virkelige elendighed. Religionen er den betrængte skabnings suk, den er en hjerteløs verdens hjerterørelse, den er åndløse tilstandes åndsindhold. Den er folkets opium.«

resse gik langt videre end polemikken »materialisme kontra idealisme«. Han var interesseret i at forstå og forklare konkrete sociale og historiske former for religion. Kristendommen blev ikke længere (som hos Feuerbach) betragtet som en tidløs »essens«, men som et kulturelt system, der ændrede sig i forskellige historiske perioder: Først som en slavere-ligion, senere som statsideologi for det romerske imperium, siden som halehæng til det feudale hierarki og sluttelig tilpasset det borgerlige samfund. Følgelig fremtræder det som et symbolsk rum, som fjendtlige sociale kræfter har kæmpet om – for eksempel, i det 16. århundrede, feudal teologi, borgerlig protestantisme og plebejernes vantro.

Engels mener tilsyneladende, at forskellige former for tro ikke er andet end forklædte klasseinteresser. Men takket være hans klassekampsmetode så han, modsat oplysningsfilosofferne – at gejstligheden ikke var en socialt homogen gruppe: I særlige historiske perioder har den delt sig

i forhold til sin classesammensætning. Således var der under reformationen på den ene side det højere præsteskab, det feudale højdepunkt af hierarkiet, og på den anden side det lavere præsteskab, der leverede ideologien til reformationen og til den revolutionære bondebevægelse.

Mens han var materialist, ateist og en ufortrøden fjende af religion, så fangede Engels, som den unge Marx, fænomenets dobbeltkarakter: Religionen legitimerede den herskende orden, men kunne også, afhængig af de sociale forhold, spille en kritisk, oprørske og endda revolutionær rolle. De fleste af hans konkrete religionsstudier beskæftigede sig med den oprørske form for religion.

Oprindelig kristendom

Først og fremmest var Engels interesseret i den oprindelige kristendom, som han definerede som en religion for de fattige, de udstødte, de bandlyste, de forfulgte og de undertrykte. De første kristne kom fra de laveste lag i samfundet, slaver, frie mænd,

DET MENER ENHEDSLISTEN OM RELIGION

»(...) Enhedslisten er ikke et antireligiøst parti, men et parti, der bekender sig til religionsfrihed og lighed, herunder selvfølgelig retten til ikke at være religiøs.

Troende af enhver religiøs observans såvel som ikke-troende er velkomne som medlemmer af Enhedslisten, men det er vigtigt for os at understrege, at religion er en privatsag, og at en sammenblanding af kirke og statsmagt er utilstedelig. En sådan sammenblanding ser vi i dag i en række lande, heriblandt beklageligvis Danmark. Skal man med nogen vægt kunne imødegå krav fra eksempelvis islamiske fundamentalister om en islamisk stat, er det nødvendigt at gøre op med de »kristne elementer« i den danske stat og dermed folkekirkens særstatus. (...)«

Vedtaget af Enhedslistens hovedbestyrelse den 30. november 2002

» Mens han var materialist, ateist og en ufortrøden fjende af religion, så fangede Engels, som den unge Marx, fænomenets dobbeltkarakter: Religionen legitimerede den herskende orden, men kunne også, afhængig af de sociale forhold, spille en kritisk, oprørsk og endda revolutionær rolle.

som var blevet frataget deres rettigheder, og småbønder, som var udmærkede af gæld.

Han gik endda så vidt, som til at drage en parallel mellem denne oprindelige kristendom og den moderne socialisme: a) de to store bevægelser er ikke skabt af ledere og profeter – om end ingen af dem løber tør for profeter – men er massebevægelser; b) begge er de undertrykte bevægelse, der bliver forfulgt, deres medlemmer udstødt og jaget af de herskende autoriteter; c) begge prædiker de en snarlig frigørelse fra slaveri og armød.

For at smykke sin sammenligning citerede Engels, noget provokerende, den franske historiker Renan: »Hvis du ønsker en idé om hvordan de første kristne menigheder var, så se på den lokale afdeling af International

Workingmen's Association« (det internationale netværk af arbejderorganisationer, der blev oprettet i 1864, også kendt som Første Internationale).

Ifølge Engels er parallellen mellem socialisme og tidlig kristendom til stede i alle de bevægelser, der gennem historien har drømt om at genskabe den primitive kristne religion. Tilbage står dog, ifølge Engels, en grundlæggende forskel mellem de to bevægelser: Mens de primitive kristne udsatte himmeriget til det hinsides, så placerer socialismen det i denne verden.

Tusindårsriget uden klasseskel

Men er denne forskel så åbenlys, som den ved første øjekast fremstår? I Engels' studier af bondekrigene i Tyskland virker den mere udvasket: Thomas Münzer, teolog og leder af de revolutionære bønder og de hedske (anabaptistiske) plebejere i det sekstende århundrede, ønskede den umiddelbare oprettelse af Guds rige på jorden, profeternes Tusindårsrige. Ifølge Engels var Münzers version af Guds rige et samfund uden klasse-

forskelle, privat ejendomsret og en statsmagt, der var uafhængig af, eller fremmed overfor, samfundets medlemmer. Men Engels følte sig stadig fristet til at reducere religionen til en strategisk finte; han taler om Münzers »frasemageri« og hans »bibelske kappe«. Den specifikt religiøse dimension af Münzers Tusindårsrige, dens spirituelle og moralske kraft, dens virkelige oplevede følelse af mystisk dybde, lader til at være gået ham forbi.

Engels skjuler ikke sin beundring for den tyske tusindårsprofet, hvis idéer han beskriver som »kvasi-kommunistiske« og »religiøst revolutionære«: De var i mindre grad en syntese af plebejernes krav på denne tid, end »en strålende forudgriben« af fremtidens proletariske befrielsesmål. Denne forudgribende og utopiske dimension af religion – der ikke kan forklares med »refleksionsteori«, blev ikke undersøgt nærmere af Engels, men blev grundigt og dygtigt uddybet (som vi skal se senere) af Ernst Bloch.

Den sidste revolutionære bevægelse, der kæmpede under religionens banner, var ifølge Engels den engelske puritanske bevægelse i det 17. århundrede. Når det var religion og ikke materialisme, der pustede til denne revolutions gløder, så skyldes det den reaktionære politiske natur, som denne filosofi, repræsenteret af Hobbes og andre forkæmpere for den absolutte enevælde, havde i England. Overfor denne konservative materialisme og deisme gav de protestantiske sekter deres religiøse banner og deres krigere til kampen mod Stuartmonarkiet.

Denne analyse er ret interessant, idet den bryder med den lineære historieopfattelse, der blev arvet fra oplysningstiden, Engels anerkender, at kampen mellem materialisme og religion ikke nødvendigvis svarer til kampen mellem revolution og kontrarevolution, fremskridt og regression, frihed og despoti, undertrykte og herskende klasser. I dette eksem-

Thomas Münzer ledte et bondeoprør ved Frankenhau-sen. Bønderne led nederlag og Münzer blev taget til fange og blev henrettet 3 måneder senere.

Thomas Münzer, ønskede den umiddelbare oprettelse af Guds rige på Jorden, profeternes Tusindårsrige.

pel er forholdet det eksakt modsatte; den revolutionære religion mod den enevældige materialisme.

Den europæiske arbejderbevægelse

Engels var overbevist om, at efter den franske revolution ville religion ikke mere kunne fungere som en revolutionær ideologi. Han blev derfor overrasket, da franske og tyske kommunister, såsom Cabet eller Weitling, ville hævde at »kristendom er kommunisme«. Han kunne ikke forudsige frigørelsesteologien, men takket være sine analyser af religiøse fænomener fra et klassekampssynspunkt fremhævede han det oprørske potentiale i religionen og åbnede op for en ny tilgang – væsensforskellig fra både oplysningsfilosofien (religion som en gejstlig konspiration) og fra den tyske nyhegelianisme (religion som fremmedgjort menneskelig væren) – til forholdet mellem religion og samfund.

Mange marxister i den europæiske arbejderbevægelse var voldsomt fjendtlige overfor religion, men mente at den ateistiske kamp mod religiøs ideologi måtte underordnes de umiddelbare behov i klassekampen. Kampen krævede fællesskab mellem de arbejdere, der troede på Gud, og dem, der ikke gjorde. Selv Lenin, der ofte afskrev religion som »mystisk tåge«, insisterer i sin artikel »Socialisme og religion« (1905) på, at ateisme ikke skulle være del af parti-programmet, fordi »enhed i den undertrykte klasses virkelige, revolutionære kamp for skabelsen af paradys på jord er vigtigere for os end proletarisk tankeenhed vedrørende paradys i himlen.«

Rosa Luxemburg delte denne strategi, men hun udviklede en anderledes og original tilgang. Selvom hun selv var benhård ateist, så angreb hun i sine skrifter ikke så meget religionen som den reaktionære politik, kirken førte med henvisning til sin tradition. I et essay fra 1905 (»Kirken og socialismen«) hævdede hun, at

moderne socialister er mere tro mod kristendommens oprindelige principper end nutidens konservative præsteskrabber. Eftersom socialisterne kæmper for lighed, frihed og broderskab som social orden, burde præsterne, hvis de oprigtigt ønskede at bringe det kristne princip »elsk din næste, som du elsker dig selv« ind i menneskets liv, åbne deres arme for den socialistiske bevægelse. Når præsteskrabber støtter de rige, og dem der undertrykker og udbytter de fattige, så står de i grel modstrid med de kristne forskrifter; de tjener ikke Gud, men Guldkalven.

De første kristne apostle var lidenskabelige kommunister, og kirkefædre som Basil den Store og John Chrysostom afviste social ulighed. I dag er dette program blevet løftet af den socialistiske bevægelse, der bringer evangeliet om broderskab og lighed til de fattige, og som kalder folket til at etablere frihedens og næstekærlighedens rige her på jorden. I stedet for, i materialismens navn, at kæmpe en filosofisk krig, forsøgte Rosa Luxemburg at vinde den kristne traditions sociale dimension til arbejderbevægelsen.

Religion som håbets princip

Ernst Bloch var den første marxistiske forfatter, der radikalt ændrede de teoretiske rammer – uden at gøre op med marxismen og den revolutionære perspektiv. Ligesom Engels skelnede han mellem to socialt modsatte strømninger: På den ene side den officielle kirkes teokratiske religion, fol-

kets opium, et mystificerende apparat i de mægtiges tjeneste; på den anden side de skjulte undergravende og hedske religioner, albigeneserne, husitterne, Joachim de Flore, Thomas Münzer, Franz von Baader, Wilhelm Weitling og Leo Tolstoj. Men modsat Engels afviste Bloch at se religionen udelukkende som en »kappe« af klasseinteresser; han kritiserede udtrykkeligt denne opfattelse. I sin oprørske form er religionen en af de mest betydningsfulde former for utopisk bevidsthed, et af de rigeste udtryk for håbets princip.

Med udgangspunkt i disse filosofiske forudsætninger udviklede Bloch en uortodoks og konventionsknu-sende forståelse af Bibelen – både det gamle og det nye Testamente – som frembragte »de fattiges Bibel« (Biblia pauperum), der afsværger faraoerne og kalder hver enkelt til at vælge, enten Cæsar eller Kristus.

Som religiøs ateist – ifølge ham kan kun en ateist være en god kristen og vise versa – og revolutionens teolog, producerede Bloch ikke blot en marxistisk forståelse af »Tusindårs-tanken« (i forlængelse af Engels) men også – hvad der var nyt – en »tusind-årslæsning« af Marx, i hvilken den socialistiske kamp for Frihedens Rige bliver opfattet som den direkte arvtager til fortidens kollektivistiske og messianske kætterier.

Selvfølgelig anerkender Bloch, som også den unge Marx gjorde i det berømte citat fra 1844, de religiøse fænomeners dobbelte karakter, deres undertrykkende aspekt såvel som

» Selv Lenin, der ofte afskrev religion som »mystisk tåge«, insisterer i sin artikel »Socialisme og religion« (1905) på, at ateisme ikke skulle være del af parti-programmet, fordi »enhed i den undertrykte klasses virkelige, revolutionære kamp for skabelsen af paradys på jord er vigtigere for os end proletarisk tankeenhed vedrørende paradys i himlen.

» (...) et af de vigtigste kriterier for at vurdere den progressive eller reaktionære karakter hos en religiøs bevægelse, er holdningen overfor kvinder, især hvad angår retten til at have kontrol over egen krop, skilsmisse, prævention og abort.

deres potentiale for oprør. Det første kræver, hvad han kalder »marxismens kolde strøm«; den skånselsløse materialistiske analyse af ideologier, idoler og idoldyrkelse. Men den anden behøver »marxismens varme strøm«, der søger at redde den utopiske religions kulturelle merprodukt, dens kritiske og frigørende kraft. Blochs drøm gik langt videre end enhver »dialog«. Han drømte om en virkelig enhed mellem kristendom og revolution, som den der opstod under det 16. århundredes bondekrige.

Frankfurterskolen

Blochs synspunkter blev til en vis grad delt af medlemmerne af den gruppe tyske radikale, der er kendt som Frankfurterskolen. Max Horkheimer mente, at »religion er optagelsen af utallige generationers ønsker, nostalgier og domme.« Erich Fromm bruger i sin bog »Dogma of Christ« (1930) marxisme og psykoanalyse til at belyse den messianske, plebejiske, lighedsfremmende og antiautoritære essens af den oprindelige kristendom. Og skribenten Walter Benjamin forsøgte, i en unik og original blanding, at kombinere teologi og marxisme, jødisk messianisme og historisk materialisme, klassekamp og frelse.

Lucien Goldmanns bog »Den skjulte gud« (1955) er endnu et banebrydende forsøg på at forny de marxistiske religionsstudier. Om end hans inspiration kommer fra et ganske andet sted end Blochs, var han også interesseret i at fremhæve de moralske og menneskelige værdier i den religi-

øse tradition. Den mest overraskende og originale del af hans bog er hans forsøg på at sammenligne – uden at sammensmelte – religiøs overbevisning og marxistisk overbevisning. Begge er de fælles om at afvise den rene individualisme (rationalistisk eller empirisk) og om troen på mellem menneskelige værdier; Gud for religionen, det menneskelige samfund for socialismen.

I begge tilfælde bygger troen på en satsning – satsningen på Guds eksistens og marxisternes satsning på menneskehedens frigørelse – det forudsætter risici, faren for at fejle og håbet om succes. Begge inkluderer visse fundamentale overbevisninger, der ikke kan demonstreres udelukkende gennem faktuelle vurderinger.

Det, der skiller dem, er selvfølgelig den religiøse overgangs overhistoriske karakter: »Den marxistiske tro er en tro på den historiske fremtid, som mennesket selv skaber, eller rettere sagt, som vi må skabe med udgangspunkt i vores aktivitet, en satsning på vores handlingers succes; den overgang, der er denne tros objekt er hverken overnaturlig eller transhistorisk, men over individet – intet mere, intet mindre.« Uden på nogen måde at ønske at »kristeliggøre« marxismen introducerede Lucien Goldmann, takket være begrebet tro, en ny måde til at betragte det konfliktfyldte forhold mellem religiøs overbevisning og marxistisk ateisme.

Marx og Engels mente, at religionens undergravende rolle hørte fortiden til, at den ikke længere spillede nogen rolle i den moderne klasse-

kamps epoke. Denne forudsigelse blev mere eller mindre bekræftet gennem et århundrede – med et par vigtige undtagelser (især i Frankrig): de kristne socialister i 1930'erne, arbejderpræsterne i 1940'erne, venstrefløjen i de kristelige fagforeninger i 1950'erne osv.

Men for at forstå, hvad der er sket gennem de sidste 30 år i Latinamerika (og i mindre udstrækning på andre kontinenter) med hensyn til befrielsesteologi, så bliver vi nødt til at integrere Bloch og Goldmanns indsigt omkring det utopiske potentiale i den jødisk-kristne tradition i vores teori.

Kvindeundertrykkelse og religiøs doktrin

I disse »klassiske« marxistiske diskussioner om religion mangler der stadig en diskussion af de konsekvenser, religiøse doktriner og religiøs praksis har for kvinder. Patriarkatet, diskriminationen af kvinder og fornægtelsen af deres reproduktive rettigheder, er fremherskende i de dominerende trosretninger – især jødedom, kristendom og islam – og antager ekstremt undertrykkende former hos fundamentalistiske strømninger.

Faktum er, at et af de vigtigste kriterier for at vurdere den progressive eller reaktionære karakter hos en religiøs bevægelse, er holdningen overfor kvinder, især hvad angår retten til at have kontrol over egen krop, skilsmisse, prævention og abort. En fornyelse af de marxistiske refleksioner over religion i det 21. århundrede kræver, at vi sætter spørgsmålet om kvinders rettigheder i centrum.

Oversat af Peter Saxtrup og redigeret af Åge Skovrind og Nina Trige Andersen.

Michael Löwy er forskningsdirektør på CNRS (Nationale Center for Videnskabelig Forskning) i Paris. Han er forfatter til adskillige bøger, heriblandt »The Marxism of Che Guevara«, »Marxism and Liberation Theology«, »Fatherland or Mother Earth?« og »The war of Gods: Religion and Politics in Latin America«.

SAP, ENHEDSLISTEN OG SUF

Socialistisk Arbejderparti (SAP) er en revolutionær og marxistisk organisation, der arbejder for et socialistisk og demokratisk alternativ til kapitalismen. SAP er tilsluttet Fjerde Internationale (FI) – en international sammenslutning af revolutionære, der siden 1930'erne har kæmpet mod alle former for undertrykkelse og mod reaktionære holdninger.

Vores mål er et samfund med social retfærdighed, med ligestilling, ligeværd og respekt på tværs af køn, hudfarve, nationalitet, seksualitet osv., med kulturel og politisk mangfoldighed, med reelt demokrati, med et rent og sundt miljø. Kort sagt er det vores mål at medvirke til at erstatte det barbariske, kapitalistiske samfund med socialisme.

I Danmark arbejder vi som en del af Enhedslisten og SUF. Vi ønsker at lægge vores kræfter i at opbygge og styrke disse organisationer. Målet er at skabe et aktivt handlende parti og tilsvarende en aktiv og handlende ungdomsorganisation. Både Enhedslisten og SUF kan spille en vigtig rolle i sociale mobiliseringer. De kan bidrage med handlingsforslag og po-

litiske perspektiver. Og de kan udvikle sig organisatorisk og politisk til stærke socialistiske organisationer, som er forudsætningen for en revolutionær omvæltning.

I SAP mener vi, at Enhedslisten især skal udvikles omkring tre ko-deord: mere klasse; mere kamp, mere parti.

Med »mere klasse« mener vi, at Enhedslisten i højere grad skal forstå arbejderklassen som den afgørende kraft i en socialistisk udvikling. Det betyder, at forsvaret for arbejderklassens interesser altid må være udgangspunktet for politikformuleringen, selv om mange andre faktorer også skal inddrages. Og at udviklingen af arbejderklassens kampe og organisering skal have en højere prioritet.

Med »mere kamp« mener vi, at Enhedslisten i højere grad skal prioritere at deltage i og – hvor det er muligt – tage initiativ til udenomsparlamentarisk kamp.

Med »mere parti« mener vi, at Enhedslisten i højere grad skal fremstå som et samlet politisk alternativ, som ikke kun er udformet og fremføres af folketingsgruppen, men er udviklet gennem demokra-

tisk debat og dermed er hele partiets ejendom, som alle føler sig ansvarlige overfor. Samtidig skal partiet og medlemmerne i højere grad handle i fællesskab.

Dette er nogle overordnede pejlemærker for det arbejde, som SAPs medlemmer udfører i Enhedslisten. Vi er nogenlunde enige om en hovedretning for Enhedslisten, men ikke nødvendigvis om ethvert forslag, der er til debat. Vi arbejder ikke som en hemmelig fraktion med en skjult dagsorden, men fremlægger åbent vores vedtagelser. Vi opfordrer alle, som er enige i hovedpunkterne i vores program, til at blive medlem af SAP for dermed at give vores forslag mere vægt.

På vores årlige landsmøder har vi flere gange diskuteret og vedtaget tekster om Enhedslisten og SUF. Desuden udsender SAP hver uge en aktuel kommentar, hvor vi giver vores bud på de næste skridt. SAPs medlemmer mødes regelmæssigt for at diskutere den politiske situation og aktuelle opgaver. På vores hjemmeside www.sap-fi.dk kan du finde alle de tekster, som vi har vedtaget de senere år.

Månedssbladet

SOCIALISTISK INFORMATION udgives af Socialistisk Arbejderparti (SAP) – dansk sektion af Fjerde Internationale

BLIV MEDLEM AF SAP!

Socialistisk Arbejderparti – SAP – er en revolutionær socialistisk organisation.

Vi arbejder som en del af Enhedslisten og SUF på at opbygge og styrke disse organisationer. Målet er at skabe et aktivt handlende parti og ditto ungdomsorganisation, der bidrager med handlingsforslag og politiske perspektiver til de aktuelle sociale mobiliseringer og ved en egentlig samfundsomvæltning.

SAP er også den danske afdeling af Fjerde Internationale, en global organisation for revolutionære socialister.

Læs mere på www.sap-fi.dk
Vær med i arbejdet
– bliv medlem af SAP –
Kontakt os på: sap@sap-fi.dk

GRAFITTI, REVOLUTION OG EKSPERIMENTER

Tag på International Socialistik UngdomsLejr og bliv lad op med glad energi og tænkssom inspiration til næste års politiske arbejde.

I juli afvikles Fjerde Internationale ungdomslejr for 24. gang. Denne gang sker det i Barbaste i Frankrig. Tag med, hvis du også gerne vil mødes med 500 andre unge socialister for at udveksle erfaringer fra det politiske arbejde, diskutere teori om bl.a. om revolution og parlamentarisisme og planlægge fælles aktiviteter – på tværs af landegrænser.

Årets program byder på både højt-flyvende tanker om marxisme og imperialismen og jordnære workshops, hvor du kan lære at lave stencils, synge Internationale på fem sprog, eller få gode råd til sikkerhed ved demonstrationer. – Se programmet i midteropslaget af dette blad.

Hver dag har forskelligt tema, som vi behandler i store fora med simultanoversættelse, i mindre workshops og ved skolingsoplæg – og hvert tema bliver diskuteret ud fra mange geografiske og teoretiske vinkler med eksempler fra et væld af kampagner, bevægelser, partier, happenings, og historiske begivenheder.

Hele ugen vil der være »permanente workshops« hvor aktivister fra de forskellige lande mødes hver dag og diskuterer studenterpolitik, økologi og solidaritet med politiske fanger – og planlægger fælles kampagner på tværs af grænser.

Lejren har også to faste »pladser«: Kvindepladsen og LGBT(Lesbian-

Gay-Bi-Transsexual)-pladsen. Her kan aktivister fra de forskellige lande udveksle erfaringer om kvinde- og LGBT-arbejde, planlægge fælles aktiviteter og ikke mindst stabile lejrens to berømte og berygtede fester på benene: Kvinde- og LGBT-festen, hvor vi eksperimenter bevidst og målrettet med de to politikområder i det sociale rum.

Hvis denne uge lyder som noget for dig, så kontakt lejrplanlægningsgruppen. Skriv til: maria@isul.org

ISUL KALENDER:

7. maj: Deadline for depositum: 500,- (Kontakt os, hvis du ikke har nået det, men gerne vil med)

16. juni:
»Nu skal vi snart af sted«-grillfest.

21. - 27. juli: ISUL 2007 i Barbaste

SE MERE PÅ
WWW.ISUL.ORG

TILMELD DIG NU!
Skriv til maria@isul.org

